

Inovované učebné osnovy vyučovacích predmetov pre 5. ročník

Obsah:

Vzdelávacia oblasť: Jazyk a komunikácia	2
Slovenský jazyk 5. ročník	2
Literárna výchova 5. ročník.....	6
Anglický jazyk 5. ročník	8
Vzdelávacia oblasť: Človek a príroda	13
Biológia 5. ročník	13
Vzdelávacia oblasť: Človek a spoločnosť	16
Dejepis 5. ročník.....	16
Geografia 5. ročník	19
Vzdelávacia oblasť: Človek a hodnoty	23
Etická výchova 5. ročník.....	23
Náboženská výchova evanjelická 5.ročník	26
Náboženská výchova katolícka 5.ročník	32
Vzdelávacia oblasť: Človek a svet práce	35
Technika 5. ročník.....	35
Vzdelávacia oblasť: Matematika a práca s informáciami	38
Matematika 5. ročník	38
Informatika 5. ročník	40
Vzdelávacia oblasť: Umenie a kultúra	44
Výtvarná výchova 5. ročník.....	44
Hudobná výchova 5. ročník	46
Vzdelávacia oblasť: Zdravie a pohyb	49
Telesná a športová výchova 5. ročník	49

Slovenský jazyk a literatúra 5. ročník

Zložka: slovenský jazyk

Počet hodín týždenne: 3

1. CHARAKTERISTIKA UČEBNÉHO PREDMETU

Podstatou predmetu slovenský jazyk a literatúra je viesť žiakov k uvedomeniu si jazykovej a kultúrnej pestrosti nielen v rámci Európy a sveta, ale aj v rámci jednotlivých sociálnych prostredí. Cez pochopenie významu jazyka pre národnú kultúru by mali žiaci dospieť k chápaniu odlišností, tolerancii a orientácii v multikultúrnom prostredí. Predmet slovenský jazyk a literatúra ako súčasť vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia je jedným z kľúčových všeobecno-vzdelávacích predmetov.

Jazyková časť predmetu sa zaoberá problematikou jazyka ako nástroja myslenia a komunikácie medzi ľuďmi. Jazyk je vnímaný ako potenciálny zdroj osobného a kultúrneho obohatenia človeka. Vo vyučovaní jazyka je v popredí analýza a interpretácia textov/prejavov a tvorba vlastných textov/prejavov, ktoré sú adekvátne konkrétnej komunikačnej situácii.

2. CIELE UČEBNÉHO PREDMETU

Cieľové kompetencie – jazyková zložka:

Komunikácia v materinskom jazyku:

Vedieť:

- sa vyjadrovať a tlmočiť svoje myšlienky, pocity a názory ústnou a písomnou formou;
- interaktívne a kreatívne reagovať primeraným spôsobom v rôznych spoločenských a kultúrnych súvislostiach, vo vzdelávaní a v odbornej činnosti;
- klásť otázky a dokázať správne odpovedať;
- rozvíjať si slovnú zásobu, vedieť správne používať gramatické javy a jazykové funkcie;
- rozlišovať spisovné a nespisovné výrazy a texty;
- správne používať rôzne jazykové štýly;
- vyhľadávať, zhromažďovať a spracovávať informácie a vedieť presvedčivým spôsobom argumentovať;
- viesť kritický a konštruktívny dialóg, dokázať hodnotiť literárne texty a oceňovať estetické kvality;
- sa správať empaticky a používať jazyk pozitívnym a sociálne zodpovedným spôsobom.

Ciele vedúce k rozvoju čitateľskej gramotnosti:

- ✓ *Podporovať riadené (štruktúrované) čítanie.*
Rozdeliť text na časti a k nim si učiteľ pripraví otázky. Podporovať zvedavosť, aktívne čítanie a pozornosť.
- ✓ *Rozvíjať uvedomelý výber informácií a vyhľadanie informačného jadra.*
Schopnosť selektovať, lokalizovať a usporiadať informácie z textu tak, aby čitateľ vedel identifikovať vzťahy medzi nimi.
- ✓ *Podporovať vytváranie mentálnych máp.*
Vizuálne znázornenie myšlienok a pojmov v podobe obrazcov, rámciekov, kruhov, obdĺžnikov prepojených šípkami, čiarami atď.
- ✓ *Využívať metódu SQ3R.*
Rýchle čítanie s cieľom získať prehľad; preformulovať nadpisy a podnadpisy a pripojiť ďalšie otázky; čítanie textu po častiach, po odsekoch; zhrnúť text vlastnými slovami.
- ✓ *Rozvíjať schopnosť kondenzovať text.*

Schopnosť sa uplatňuje pri poznámkovaní textu. Ide o zhusťovanie a zostručňovanie textu. Uplatňuje postupy generalizácie a integrácie.

3. OBSAH UČEBNÉHO PREDMETU

Vzdelávací obsah slovenského jazyka pre 5.ročník bol modifikovaný inovovaným Štátnym vzdelávacím programom. Obsahový štandard je minimalizovaný, má zabezpečiť plynulý prechod medzi 1.a 2.stupňom.

- ✓ Opakovanie ISCED 1
 - ✓ Vety podľa obsahu, melódia, slovosled, prozodické vlastnosti reči /prestávka, sila hlasu, dôraz/
 - ✓ Podstatné mená – vzory
 - ✓ Prídavné mená /akostné, vzťahové/ vzory: pekný a cudzí, stupňovanie
 - ✓ Slovesá
 - ✓ Slovná zásoba /prirovnanie, porekadlo, príslovie, pranostika/
 - ✓ Spisovný jazyk a nárečie
- *Diktáty /4/ ; 50-60 plnovýznamových slov:*
1. Opakovanie ISCED 1 – pravopis
 2. Podstatné mená
 3. Prídavné mená
 4. slovesá
- *Kontrolné písomné slohové práce /1/:*
Rozprávanie s prvkami opisu

II. Sloh

Interview, diskusia, opis /obrázka, ilustrácie, živočích/, jednoduché rozprávanie – časová postupnosť, rozprávanie s prvkami opisu

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE

Členenie vzdelávacej oblasti podľa kľúčových jazykových kompetencií, t. j. podľa procesov, ktoré sa nimi rozvíjajú:

- Počúvanie
- Komunikácia (hovorenie) s porozumením
- Čítanie
- Písanie

Vzdelávanie v danej vzdelávacej oblasti smeruje k utváraniu a rozvíjaniu kľúčových kompetencií tým, že vedie k:

- podpore sebadôvery každého žiaka,
- k osvojeniu si vedomostí a nadobudnutých kompetencií, ktoré im umožnia vzdelávať sa po celý ich život a zaujať aktívne miesto v socio-kultúrnom prostredí,
- príprave všetkých žiakov tak, aby sa stali zodpovednými občanmi, schopnými podieľať sa na rozvoji demokratickej spoločnosti, pluralizmu a kultúrnej otvorenosti, – zaručeniu rovnakých šancí sociálnej emancipácie pre všetkých žiakov,
- pochopeniu vzdelávania v príslušnom jazyku, v ktorom sa odráža historický a kultúrny vývoj národa a zároveň ako významný zjednocujúci činiteľ národného spoločenstva a ako dôležitý prostriedok celoživotného vzdelávania,

- vnímaniu a postupnému osvojovaniu si jazyka ako bohatého mnohotvárneho prostriedku k získavaniu a odovzdávaniu informácií, k vyjadrovaniu vlastných postojov a názorov,
- zvládnutiu základných pravidiel medziľudskej komunikácie daného kultúrneho prostredia a nadobudnutiu pozitívneho vzťahu k jazyku v rámci interkultúrnej komunikácie,
- nadobudnutiu vzťahov k slovesným umeleckým dielam, k vlastným čitateľským zážitkom, k rozvíjaniu svojho pozitívneho vzťahu k literatúre a k ďalším druhom umenia vychádzajúcich z umeleckých textov a rozvíjaniu svojich emocionálnych a estetických cítení a vnímaní,
- pestovaniu vedomia jazykovej príslušnosti k istému etniku, pocitu jazykovej príbuznosti a spolupatričnosti s inými etnikami, prostredníctvom ovládania normy spisovného jazyka,
- viesť žiakov k zvyšovaniu jazykovej kultúry ich verbálnych ústnych i písomných jazykových prejavov.

4. METÓDY A FORMY PRÁCE

- motivačné metódy /rozprávanie, rozhovor, demonštrácia/ - ich cieľom je vzbudiť záujem žiakov,
- expozičné metódy /vysvetľovanie, inštruktáž, demonštrácia, rozhovor/ - cieľom je osvojiť si nové poznatky a zručnosti,
- fixačné metódy / ústne a písomné opakovanie, opakovanie s využitím učebnice a inej literatúry, domáce úlohy/ - ich cieľom je osvojenie a utvrdenie učiva.

5. UČEBNÉ ZDROJE

- KRAJČOVIČOVÁ, J. – KESSELOVÁ, J.: Slovenský jazyk pre 6.ročník základnej školy
- Internet, www.zobrovna.sk, rôzne druhy slovníkov, www.slex.sk, Jazyková poradňa odpovedá / M. Pisarčíková /
/

6. HODNOTENIE PREDMETU

Cieľom hodnotenia práce žiakov je poskytnúť žiakovi i rodičom informácie o tom, ako zvládol učivo, poukázať na to, v čom má nedostatky, v ktorej oblasti urobil pokroky. Toto hodnotenie je koncipované tak, aby žiaka motivovalo k čo najlepším študijným výsledkom a povzbudilo ho k ďalšej práci.

Pri hodnotení žiakov sa bude postupovať podľa Metodického pokynu na hodnotenie žiakov základnej školy č. 22/2011.

Vo výchovno-vzdelávacom procese sa bude uskutočňovať **priebežné a celkové hodnotenie**:

- **priebežné hodnotenie** v predmete sa bude uskutočňovať pri hodnotení čiastkových výsledkov a prejavov žiaka na vyučovacích hodinách a bude mať hlavne motivačný charakter; učiteľ bude zohľadňovať vekové a individuálne osobitosti žiaka a prihliadať na jeho momentálnu psychickú i fyzickú disponovanosť,
- **celkové hodnotenie** žiaka v predmete sa bude uskutočňovať na konci prvého polroka a druhého polroka v školskom roku a má čo najobjektívnejšie zhodnotiť úroveň jeho vedomostí, zručností a návykov vo vyučovacom predmete.

V procese hodnotenia bude učiteľ uplatňovať primeranú náročnosť, pedagogický takt voči žiakovi, rešpektovať práva dieťaťa a humánne sa správať voči žiakovi. Predmetom hodnotenia budú najmä učebné výsledky žiaka, ktoré dosiahol v predmete v súlade s požiadavkami vymedzenými v učebných osnovách, osvojené kľúčové kompetencie, ako aj usilovnosť, osobnostný rast, rešpektovanie práv iných osôb, ochota spolupracovať a správanie žiaka podľa školského poriadku.

Podklady na hodnotenie výchovno-vzdelávacích výsledkov a správania žiaka získa učiteľ najmä týmito metódami, formami a prostriedkami:

sústavným sledovaním výkonu žiaka a jeho pripravenosti na vyučovanie,

- rôznymi druhmi skúšok (ústnym skúšaním jednotlivca, frontálnym skúšaním, skúšaním žiakov v rámci skupinovej práce, formou didaktických testov po prebratí tematického celku, písomných cvičení),
- kontrolnými písomnými prácami /diktátmi/, ktoré sú predpísané osnovami,
- analýzou výsledkov rôznych činností žiaka,
- sústavným diagnostickým pozorovaním žiaka.

Podkladom pre celkové hodnotenie vyučovacieho predmetu budú:

- známka za ústnu odpoveď,
- známky za rôzne písomné druhy skúšok, didaktické testy
- posúdenie prejavov žiaka.

Hodnotenie slohových prác:

Známka	Počet chýb
1	28-26
2	25-21
3	20-14
4	13-9
5	8-0

kritériá hodnotenia:

- vonkajšia forma (max.4body)
 - a) čitateľnosť
 - b) zreteľné grafické členenie odsekov
 - c) prepísanie práce z konceptu do čistopisu
 - d) čistota textu
 - e) dodržiavanie okrajov
 - f) dodržanie predpísaného rozsahu
- II. vnútorná forma (max. 20)
 - a) obsah(max.4body) – dodržanie témy, myšlienkové vyústenie
 - b) kompozícia(max.4body) -uplatnenie zodpovedajúceho slohového postupu, vnútorná stavba, členenie textu, nadväznosť a logickosť textu
 - c) jazyk(max.4body) - správne využitie slovných druhov, morfológická správnosť jazykových prostriedkov, syntaktická správnosť jazykových prostriedkov, rôznorodosť, variabilnosť
 - d) pravopis - 4b: 0-4 chyby
3b: 5-8 chýb
2b: 9-12chýb
1b: 13-16 chýb
0b: nad 17 chýb
 - e) štýl (max.4body) - Správna štylizácia viet, Tvorivosť, Pútavosť
 - III. celkový dojem (max.4body) - celkové vyznenie práce po jej prvom prečítaní.

Hodnotenie diktátov:

Ročník	Počet slov	Známka	Počet chýb
5	45-50	1	0-1
6	60-70	2	2-3
7	70-80	3	4-7
8	80-90	4	8-10
9	80-90	5	nad 11

Slovenský jazyk a literatúra 5. ročník

Zložka: Literárna výchova

Počet hodín týždenne: 2

1. CHARAKTERISTIKA UČEBNÉHO PREDMETU

Obsah výučby vychádza zo vzdelávacej oblasti slovenský jazyk a literatúra. Pri tvorbe obsahovej náplne predmetu sme vychádzali z obsahového štandardu Slovenského jazyka a literatúry. Na túto vzdelávaciu oblasť vyčlenil inovovaný ŠVP 2 vyučovacie hodiny, t.j. 66 vyučovacích hodín literatúry ročne.

Základným princípom osnovania obsahu je rozvoj čítania ako všestranného osvojovania umeleckého textu. Dôraz sa kladie na postupné rozvíjanie čitateľa od naivnej úrovne (charakteristickej hlavne pre 1. stupeň ZŠ) cez schopnosť analyzovať sémantiku umeleckého textu (analytické čítanie), porozumieť jej a prenikať do znakovkej podstaty textu, až po schopnosť pracovať s jeho významom na vyššej individuálnej úrovni spracovania, t.j. syntetizovať ho, interpretovať a hodnotiť zo všetkých jeho stránok (syntetické, hodnotiace čítanie).

Tento princíp usporiadania obsahu smeruje k rozvíjaniu čitateľských kompetencií, resp. súboru vedomostí, zručností, hodnôt a postojov zameraných na príjem umeleckého textu, jeho analýzu a hodnotenie.

2. CIELE UČEBNÉHO PREDMETU

Cieľom vyučovacieho predmetu literárna výchova je rozvíjať čitateľské a interpretačné zručnosti žiakov.

Základnou úlohou literárnej výchovy na 2. stupni ZŠ je postupný prechod jednotlivými fázami čítania:

- čítanie so simultánnym porozumením;
- analýza štruktúry textu a identifikácia jeho významu;
- hodnotenie textu.

POZNÁVACIE A ČITATEĽSKÉ KOMPETENCIE

1. Recitovať spamäti prozaické a básnické diela.
2. Nahlas a plynule čítať umelecký alebo náučný text.
3. Rešpektovať rytmickú usporiadanosť básnického textu.
4. Čítať text postavy dramatického diela pri spoločnom dramatizovanom čítaní.
5. Modulovať hlas podľa zmyslu textu.
6. Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť.
7. Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi.
8. Usporiadať známe javy do tried.
9. Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou.
10. Analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela.
11. Sformulovať vlastné hodnotenie diela a podložiť svoje stanovisko argumentmi.
12. Transformovať literárny text.
13. Vytvoriť krátky umelecký alebo náučný text.
14. Orientovať sa v školskej a verejnej knižnici.
15. Vedieť získať informácie z knižných a elektronických zdrojov.

3. OBSAH UČEBNÉHO PREDMETU

I. Úvod do literatúry

II. Pozvánka do knižnice

knihnica, literatúra, kniha, časopisy, noviny

III. Poézia - Piesne

- Nonsens v literatúre

IV. Próza - Rozprávka

- Pozrime si rozprávku
- Povesti
- Legendy

V. Vedomosti z každej oblasti

VI. Opakovanie učiva z 5.ročníka

4. METÓDY A FORMY PRÁCE

- motivačné metódy /rozprávanie, rozhovor, demonštrácia/ - ich cieľom je vzbudiť záujem žiakov,
- expozičné metódy /vysvetľovanie, inštruktáž, demonštrácia, rozhovor/ - cieľom je osvojiť si nové poznatky a zručnosti,
- fixačné metódy / ústne a písomné opakovanie, opakovanie s využitím učebnice a inej literatúry, domáce úlohy/ - ich cieľom je osvojenie a utvrdenie učiva.

5. UČEBNÉ ZDROJE

- učebnica Literárna výchova pre 5., 6. a 7.ročník základných škôl
- časopisy, encyklopédie, Zlatá kniha rozprávok, M. Rúfus – Modlitbičky, Kniha rozprávok, www.zborovna.sk, www.google.sk, www.wikipedia, [Rozprávky - rozpravky.wz.cz](http://Rozprávky-rozpravky.wz.cz) a iné,
- Virtuálna knižnica,

Užitočné webové stránky: www.zlatyfond.sme.sk, www.osobnosti.sk, www.uluv.sk, www.slex.sk, www.encyklopedia.sme.sk, www.litcentrum.sk, www.wikipedia.sk

6. HODNOTENIE PREDMETU

Cieľom hodnotenia práce žiakov je poskytnúť žiakovi i rodičom informácie o tom, ako zvládol učivo, poukázať na to, v čom má nedostatky, v ktorej oblasti urobil pokroky. Toto hodnotenie je koncipované tak, aby žiaka motivovalo k čo najlepším študijným výsledkom a povzbudilo ho k ďalšej práci.

Pri hodnotení žiakov sa bude postupovať podľa Metodického pokynu na hodnotenie žiakov základnej školy č. 22/2011.

Vo výchovno-vzdelávacom procese sa bude uskutočňovať **priebežné a celkové hodnotenie:**

- **priebežné hodnotenie** v predmete sa bude uskutočňovať pri hodnotení čiastkových výsledkov a prejavov žiaka na vyučovacích hodinách a bude mať hlavne motivačný charakter; učiteľ bude zohľadňovať vekové a individuálne osobitosti žiaka a prihliadať na jeho momentálnu psychickú i fyzickú disponovanosť,
- **celkové hodnotenie** žiaka v predmete sa bude uskutočňovať na konci prvého polroka a druhého polroka v školskom roku a má čo najobjektívnejšie zhodnotiť úroveň jeho vedomostí, zručností a návykov vo vyučovacom predmete.

V procese hodnotenia bude učiteľ uplatňovať primeranú náročnosť, pedagogický takt voči žiakovi, rešpektovať práva dieťaťa a humánne sa správať voči žiakovi. Predmetom hodnotenia budú najmä učebné výsledky žiaka, ktoré dosiahol v predmete v súlade s požiadavkami vymedzenými v učebných osnovách, osvojené kľúčové kompetencie, ako aj usilovnosť, osobnostný rast, rešpektovanie práv iných osôb, ochota spolupracovať a správanie žiaka podľa školského poriadku.

Podklady na hodnotenie výchovno-vzdelávacích výsledkov a správania žiaka získa učiteľ najmä týmito metódami, formami a prostriedkami:

- sústavné diagnostické pozorovanie žiaka,
- sústavné sledovanie výkonu žiaka a jeho pripravenosti na vyučovanie,

- rôzne druhy skúšok (písomné, ústne), didaktické testy,
- analýza výsledkov rôznych činností žiaka,

Podkladom pre celkové hodnotenie vyučovacieho predmetu budú:

- známka za ústnu odpoveď,
- známky za rôzne písomné druhy skúšok, didaktické testy
- posúdenie prejavov žiaka.

Anglický jazyk 5. ročník

Počet hodín týždenne: 4

1. CHARAKTERISTIKA UČEBNÉHO PREDMETU

Vyučovacím predmetom anglický jazyk patrí medzi všeobecnovzdelávacie predmety a spoločne s vyučovacím predmetom slovenský jazyk a literatúra, resp. jazyk národnostnej menšiny a literatúra vytvára vzdelávaciu oblasť Jazyk a komunikácia.

Vzhľadom na široké využitie cudzích jazykov v súkromnej a profesijnej oblasti života, či už pri ďalšom štúdiu, cestovaní, spoznávaní kultúr aj v práci, sa dôraz pri vyučovaní cudzích jazykov kladie na praktické využitie osvojených kompetencií, efektívnu komunikáciu a činnostne zameraný prístup. Komunikácia v cudzích jazykoch je podľa Európskeho referenčného rámca (ES, 2007, s. 5) založená na schopnosti porozumieť, vyjadrovať myšlienky, pocity, fakty a názory ústnou a písomnou formou v primeranej škále spoločenských a kultúrnych súvislostí podľa želaní a potrieb jednotlivca.

Výučba prvého cudzieho jazyka, t. j. anglického jazyka smeruje k dosiahnutiu komunikačnej úrovne A2 podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky (SERR) na konci nižšieho stredného vzdelávania. Označenie úrovne A2 je používateľ základného jazyka.

Charakteristika ovládania anglického jazyka na úrovni A2 podľa SERR je nasledujúca:

Rozumie vetám a často používaným výrazom vzťahujúcim sa na oblasti, ktoré sa ho bezprostredne týkajú (napríklad najzákladnejšie informácie o sebe, o rodine, nakupovaní, miestnom zemepise a o zamestnaní). Dokáže komunikovať v jednoduchých a rutinných úlohách vyžadujúcich si jednoduchú a priamu výmenu informácií o známych a bežných záležitostiach. Dokáže jednoduchými slovami opísať svoje rodinné zázemie, bezprostredné okolie a záležitosti v oblastiach nevyhnutných potrieb (SERR, 2013, s. 26).

2. CIELE UČEBNÉHO PREDMETU

Všeobecné ciele vyučovacieho predmetu anglický jazyk vychádzajú z modelu všeobecných kompetencií a komunikačných jazykových kompetencií, ako ich uvádza Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky (ŠPÚ, 2013). Pri formulácii cieľov vyučovacieho predmetu sa zdôrazňuje činnostne zameraný prístup - na splnenie komunikačných úloh sa žiaci musia zapájať do komunikačných činností a ovládať komunikačné stratégie.

Cieľom vyučovacieho predmetu anglický jazyk je umožniť žiakom:

- efektívne používať všeobecné kompetencie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností,
 - využívať komunikačné jazykové kompetencie tak, aby sa komunikačný zámer realizoval vymedzeným spôsobom,
 - v receptívnych jazykových činnostiach a stratégiách (počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením) spracovať hovorený alebo napísaný text ako poslucháč alebo čitateľ,
- v produktívnych a interaktívnych jazykových činnostiach a stratégiách (ústny prejav, písomný prejav) vytvoriť ústny alebo písomný text,
- používať hovorené a písané texty v komunikačných situáciách na konkrétne funkčné ciele.

3. OBSAH UČEBNÉHO PREDMETU

TÉMY:

1. PREDSTAVENIE
2. MÔJ ŽIVOT
3. MOJA KRAJINA
4. ZVIERATÁ
5. ŠPORT
6. CESTOVANIE
7. JEDLO

OBSAHOVÝ ŠTANDARD:

FREKVENČNÉ PRÍSLOVKY, SLOVESO CAN/CANNOT, SLOVESÁ LIKE/LOVE/DON'T LIKE, PRESENT CONTINUOUS, UKAZOVACIE ZÁMENÁ THERE IS/THERE ARE, NEURČITÝ ČLEN A/AN, SOME/ANY, PRIVLASTŇOVACIE ZÁMENÁ, SLOVESO WANT/WANT TO, STUPŇOVANIE KRÁTKYCH PRÍDAVNÝCH MIEN, OPYTOVACIE SLOVÁ, STUPŇOVANIE DLHÝCH PRÍDAVNÝCH MIEN, PRÍSLOVKY, PAST SIMPLE – SLOVESO TO BE, PLNOVÝZNAMOVÉ SLOVESÁ, NEPRAVIDELNÉ SLOVESÁ

KOMPETENCIE

„Používatelia jazyka učiaci sa jazyk využívajú mnoho kompetencií, ktoré získali vďaka svojim predchádzajúcim skúsenostiam, a ktoré môžu aktivovať tak, aby mohli plniť vzdelávacie úlohy a aktivity v komunikačných situáciách, v ktorých sa nachádzajú. Kompetencie sú súhrnom vedomostí, zručností a vlastností, ktoré umožňujú jednotlivcovi konať“ (SERR, 2013, s. 12, 103).

Podstatou jazykového vzdelávania je, aby žiak dokázal:

- riešiť každodenné životné situácie v cudzej krajine a v ich riešení pomáhať cudzincom, ktorí sú v jeho vlastnej krajine,
- vymieňať si informácie a nápady s mladými ľuďmi a dospelými, ktorí hovoria daným jazykom a sprostredkovať im svoje myšlienky a pocity,
- lepšie chápať spôsob života a myslenia iných národov a ich kultúrne dedičstvo. Dôležité kompetencie pri vytváraní a udržiavaní interaktívneho učebného prostredia v škole sú:
 - kritické myslenie, t. j. schopnosť nachádzať a vyberať informácie s využívaním rozmanitých zručností a kritického prístupu,
 - tvorivé myslenie, t. j. schopnosť nachádzať nové spôsoby spájania faktov v procese riešenia problémov,
 - prosociálne a prospoločenské myslenie, t. j. schopnosť analyzovať fakty a problémy v súvislosti potrebami iných a spoločnosti ako celku.

I. VŠEOBECNÉ KOMPETENCIE

Všeobecné kompetencie sú tie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale ktoré sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností.

Učiaci sa na úrovni A1 rozvíjajú všeobecné kompetencie tak, aby dokázal:

- získavať uvedomene nové vedomosti a zručnosti,
- opakovať si osvojené vedomosti a dopĺňať si ich,
- uvedomovať si stratégie učenia pri osvojovaní si cudzieho jazyka,
- opísať rôzne stratégie učenia s cieľom pochopiť ich a používať,
- pochopiť potrebu vzdelávania sa v cudzom jazyku,
- dopĺňať si vedomosti a rozvíjať rečové zručnosti, prepájať ich s poznaným, systematizovať ich a využívať pre svoj ďalší rozvoj a reálny život,
- kriticky hodnotiť svoj pokrok, prijímať spätnú väzbu a uvedomovať si možnosti svojho rozvoja,
- udržať pozornosť pri prijímaní poskytovaných informácií,
- pochopiť zámer zadanej úlohy,
- účinne spolupracovať vo dvojiciach i v pracovných skupinách,
- aktívne a často využívať doteraz osvojený jazyk,

- využívať dostupné materiály pri samostatnom štúdiu,
- byť otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti.

II. KOMUNIKAČNÉ JAZYKOVÉ KOMPETENCIE

Komunikačné jazykové kompetencie sú tie, ktoré umožňujú učiacemu sa konať s použitím konkrétnych jazykových prostriedkov (SERR, 2013, s. 12). Na uskutočnenie komunikačného zámeru a potrieb sa vyžaduje komunikačné správanie, ktoré je primerané danej situácii a bežné vo vybraných krajinách, kde sa hovorí anglickým jazykom. Komunikačné kompetencie sa skladajú z týchto zložiek:

- jazykové kompetencie,
- sociolingválne kompetencie,
- pragmatické kompetencie.

Jazykové kompetencie

Žiak dokáže:

- používať iba základný rozsah jednoduchých výrazov týkajúcich sa osobných údajov a potrieb konkrétneho typu,
- používať základný repertoár slovnej zásoby izolovaných slov a slovných spojení vzťahujúcich sa na dané konkrétne situácie, Anglický jazyk – nižšie stredné vzdelávanie, úroveň A15 © Štátny pedagogický ústav
- používať iba obmedzené ovládanie základných gramatických štruktúr a typov viet, ktoré sú súčasťou osvojeného repertoáru,
- ovládať výslovnosť obmedzeného repertoáru naučených slov a slovných spojení, zrozumiteľnú pre rodených hovoriacich, ktorí sú zvyknutí komunikovať s hovoriacimi pochádzajúcimi z jazykovej skupiny daného učiaceho sa,
- odpísať známe slová a krátke slovné spojenia, napríklad jednoduché pokyny alebo inštrukcie, názvy každodenných predmetov, názvy obchodov a bežne používané ustálené spojenia,
- vyhláskať svoju adresu, štátnu príslušnosť a ostatné osobné údaje (SERR, 2013, s. 111 – 119).

Sociolingválne kompetencie

Žiak dokáže:

- nadviazať základnú spoločenskú konverzáciu tak, že používa najjednoduchšie spôsoby vyjadrenia zdvorilosti: pozdraviť sa, rozlúčiť sa, predstaviť sa, poďakovať sa, ospravedlniť sa atď. (SERR, 2013, s. 123). Pragmatické kompetencie

Pragmatické kompetencie

Žiak dokáže:

- spájať slová alebo skupiny slov pomocou najzákladnejších lineárnych spojovacích výrazov, napríklad „a“ alebo „potom“,
- zvládnuť veľmi krátke izolované a väčšinou vopred naučené jazykové prejavy, s mnohými pauzami, ktoré sú nevyhnutné na hľadanie výrazových prostriedkov, na artikuláciu menej známych slov a na pokusy o vhodnejšiu formuláciu (SERR, 2013, s. 127, 131).

4. METÓDY A FORMY PRÁCE

V učebnom procese vyučovania – osvojovania anglického jazyka sa uplatňuje komunikatívny prístup. Na 2. stupni ZŠ by mala prevládať uvedomeno-praktická metóda, ktorá integruje učenie sa návykom a uvedomené učenie, vylučuje nefunkčné teoretizovanie, zameriava sa na rozumovú, vôľovú a citovú stránku osobnosti žiaka.

Prvou podmienkou komunikácie je komunikatívna situácia. Situácie ako súčasť učebného obsahu treba plánovať, lebo v rámci nich sa nacvičuje verbálna a neverbálna komunikácia, uskutočňuje sa osvojovanie nových lexikálnych jednotiek a gramatických javov. Najvhodnejšie sú také autentické

situácie, do akých sa žiaci dostávajú v bežnom živote. Autentickými situáciami na vyučovacích hodinách sú rozhovory o prečítaných textoch, o programoch v televízii a rozhlase, o osobných zážitkoch žiakov. V rámci týchto situácií sa nacvičuje aj neverbálna komunikácia: gestá, mimika, vzdialenosť medzi účastníkmi komunikácie, kontakt zrakom a pod. v závislosti od vzťahu medzi partnermi. Na vyučovacích hodinách autentické rozhovory nahrádzajú simulované, inscenované situácie, ktoré možno navodiť pomocou audiovizuálnych pomôcok a motivačnými, resp. uvádzajúcimi rozhovormi. Náležitou motiváciou na takéto rozhovory a besedy je vytváranie takých situácií, v ktorých jeden z účastníkov komunikácie chce získať nové informácie. Vo všetkých situáciách je však dôležité využívať osobné skúsenosti žiakov, najmä tie, ktoré ostatní účastníci komunikácie nepoznajú, a vyžadovať od nich autentické odpovede prirodzené pre reč daného veku žiakov. Podobne je dôležité, aby žiak hral vlastnú úlohu, nie úlohu dospelých, a takto sa naučil verbálne a neverbálne správať v rozličných situáciách týkajúcich sa jeho osobného života. Pri plánovaní situácií by mal učiteľ predvídať a plánovať aj to, aké lexikálne jednotky a vetné štruktúry budú žiaci potrebovať na realizáciu komunikácie.

Ďalšou podmienkou rečovej komunikácie je jednoznačná identifikácia reči: porozumenie reči partnera, porozumenie textu, presnému významu lexikálnych jednotiek a pod. V záujme jednoznačnej identifikácie reči okrem vysvetlenia lexikálnych jednotiek výkladom a opisom v 5. aj v 6. ročníku je vhodné a potrebné aj vysvetlenie prekladom.

Komunikatívny prístup vo vyučovaní vyžaduje prirodzenú sémantizáciu reči. To znamená, že aj lexikálne jednotky, aj potrebné gramatické javy treba znázorňovať a nacvičovať v reálnych situáciách, nie izolovane.

Štvrtou, veľmi dôležitou podmienkou rečovej komunikácie je vhodná motivácia. Podľa názoru psycholingvistov najvhodnejší je taký typ motivácie, pri ktorej žiak chce a má čo povedať partnerovi, chce sa dačo dozvedieť, keď sa hovorí o takých udalostiach a zážitkoch, ktoré niečo znamenajú v jeho živote. Motivácia je vtedy dobrá, keď sa učiteľovi podarí vytvoriť kladný citový vzťah k obsahu vyučovacích hodín, vrátane činností. Je to podmienkou trvalého zafixovania učiva v pamäti. Na úrovni A1 je vhodné striedať činnosti, témy precvičovať formou rozličných činností.

5. UČEBNÉ ZDROJE

1. Project Explore; Oxford University Press, 2019,
2. Pracovný zošit: Project Explore, Oxford University Press 2019
3. Anglicko-slovenské, Slovensko- anglické slovníky: Password 1993, Lingea 2002
4. Internet, webové stránky

6. HODNOTENIE PREDMETU

Hodnotenie učiteľom: ústnou formou alebo písomnou formou: ich cieľom je ohodnotiť vedomosti žiaka a jeho spôsobilosti, pomáhať učiteľom aj žiakom monitorovať pokrok žiaka v učení. Forma a obsah hodnotenia by mali reflektovať skúsenosti detí z vyučovania (typy úloh sú žiakom známe z vyučovacieho procesu).

Hodnotenie spolužiakmi: má mať motivačnú funkciu, viesť žiakov k väčšej vzájomnej tolerancii a naučiť ich všímať si pozitíva práce spolužiakov, čo môže pozitívne ovplyvniť atmosféru v triede, pretože žiaci sa učia rešpektovať jeden druhého.

Sebahodnotenie: rozvíja kognitívne spôsobilosti žiaka, ako je napríklad monitorovanie vlastného pokroku v učení, uvedomovanie si svojich schopností, štýlov učenia a kladenia si vlastných cieľov. Proces hodnotenia prebieha zo začiatku v materinskom jazyku. Medzi najčastejšie metódy sebahodnotenia patria: portfólio, dotazníky, rozhovory s učiteľom a denníky. Portfólio obsahuje sebahodnotiace záznamy, hodnotenie učiteľom a zbierku prác, ktoré žiak vytvorí počas určitého obdobia. Súčasťou portfólia môžu byť písomné práce, kresby, projekty, výsledky testov a pod., ktoré si do portfólia vyberá žiak podľa vlastného uváženia.

Na základe metodického pokynu **č.22/2011 z 1. mája 2011 na hodnotenie žiakov základnej školy** Hodnotiť sa budú:

- písomné práce - kontrolné previerky, testy, protokoly praktických cvičení, referáty, aktivita na hodine,
- ústne odpovede.

Hodnotenie známku podľa stupnice:

100% - 90%	= 1 - výborný
89% - 80%	= 2 - chváľitebný
79% - 50%	= 3 - dobrý
49% - 25%	= 4 - dostatočný
24% - 0%	= 5 - nedostatočný

Biológia 5. ročník

Počet hodín týždenne: 2

1. CHARAKTERISTIKA UČEBNÉHO PREDMETU

Vyučovací predmet biológia je na základnej škole zameraný na poznávanie javov a procesov prebiehajúcich v prírode vo vzájomných súvislostiach a vedie žiakov k chápaniu prírody ako celku. Sústreďuje sa najmä na tie javy, ktoré bezprostredne ovplyvňujú život človeka. Ich poznanie je východiskom pre formovanie pozitívneho vzťahu k živej prírode, rozvíjanie schopnosti ekologicky myslieť a konať, ako aj pre upevňovanie návykov dôležitých pre zachovanie zdravia.

2. CIELE UČEBNÉHO PREDMETU

Žiaci

- získajú základnú predstavu o prírode ako výsledku vzájomného pôsobenia jej zložiek,
- pochopia prírodné javy, procesy a objekty vo vzájomných súvislostiach,
- získajú informácie o prírode pozorovaním, pátraním, skúmaním a využitím rôznych zdrojov,
- analyzujú, interpretujú, triedia a hodnotia informácie o organizmoch a prírode,
- používajú správnu terminológiu na opísanie procesov a javov v živej a neživej prírode,
- plánujú, uskutočňujú, zaznamenávajú a vyhodnocujú jednoduché biologické pozorovania a pokusy,
- diskutujú o význame a praktických dôsledkoch vybraných vedeckých objavov,
- aplikujú osvojené spôsobilosti a vedomosti na podporu svojho zdravia,
- chránia prírodu a šetria prírodné zdroje,
- plánujú a realizujú jednoduché projekty v oblasti biológie,
- prezentujú a obhajujú výsledky svojej práce.

3. OBSAH UČEBNÉHO PREDMETU

1. Príroda a život okolo nás
 2. Život v lese
 3. Život vo vode a na brehu
 4. Život na poliach a lúkach
- Praktické aktivity

KOMPETENCIE V OBLASTI PRÍRODNÝCH VIED:

- Poznávať živé organizmy a ich význam v prírode a pre život človeka.
- Rozvíjať schopnosti a zručnosti pri riešení praktických aktivít, spracovávaní jednoduchých správ z pozorovaní a jednoduchých školských projektov.
- Rozvíjať zručnosti pri práci s prírodninami a pri terénnych pozorovaniach.
- Identifikovať a správne používať základné pojmy.
- Objektívne opísať základné znaky biologických objektov a procesov.
- Vedieť vysvetliť podstatu javov, procesov a vzťahov.
- Predpokladať a určiť príčinné súvislosti, pozorovať, experimentovať a odhadovať.
- Aplikovať poznatky a skúsenosti v praktických podmienkach.
- Využívať učebné, kompenzačné a iné pomôcky,
- Poznávať živé organizmy a ich význam v prírode a pre život človeka, chápať lesný, vodný, trávny, poľný ekosystém a ľudské obydľia ako životný priestor organizmov, poznať typických predstaviteľov

podľa vonkajších znakov, životných prejavov a potravných vzťahov, zásady prevencie a spôsob ochrany pred škodlivými druhmi.

- Poznať základnú stavbu, funkcie a životné prejavy rastlinných a živočíšnych buniek, jednobunkových a mnohobunkových organizmov.
- Poznať základné podmienky života, faktory prostredia a vzťahy organizmov, následky vplyvu človeka na biosféru a možnosti ich odstránenia
- Poznať hlavné znaky základných životných procesov baktérii, rastlín, húb a živočíchov, podstatu a význam dedičnosti v prírode a pre človeka.

Stanovené ciele sa dosahujú rozvíjaním ďalších **KLÚČOVÝCH KOMPETENCIÍ** žiakov:

• *v oblasti komunikačných schopností:*

- identifikovať a správne používať základné pojmy, objektívne opísať, vysvetliť alebo zdôvodniť základné znaky biologických objektov a procesov, podstatu procesov a vzťahov, vecne správne sa vyjadrovať verbálne, písomne a graficky k danej učebnej téme, vedieť využiť informačné a komunikačné zdroje, vyhľadávať, triediť a spracovávať informácie a dáta z rôznych zdrojov, zrozumiteľne prezentovať svoje poznatky, skúsenosti a zručnosti, vedieť spracovať jednoduchú správu z pozorovania na základe danej štruktúry, vedieť spracovať a prezentovať jednoduchý projekt so zameraním na ciele, metódy, výsledky a ich využitie.

• *v oblasti identifikácie problémov, navrhovania riešenia a schopnosti ich riešiť:*

- riešiť úlohy zamerané na rozvoj porozumenia a aplikácie, navrhovať rôzne riešenia úloh, postupov a prístupov, rozvíjať schopnosti a zručnosti pri riešení praktických úloh, spracovávaní jednoduchých správ z pozorovaní a jednoduchých školských projektov, využívať tvorivosť a nápaditosť, samostatne tvoriť závery na základe zistení, skúmaní alebo riešení úloh, predpokladať a určiť príčinné súvislosti, pozorovať, experimentovať a odhadovať.

• *v oblasti sociálnych kompetencií:*

- vyjadrovať svoje názory, postoje a skúsenosti, pracovať vo dvojiciach alebo v skupinách, vzájomne radiť a pomáhať, prezentovať a zhodnotiť výsledky svojej alebo skupinovej činnosti, hodnotiť vlastné výkony a pokroky v učení,

• *v oblasti získavania, osvojovania a rozvíjania manuálnych zručností:* - používať správne postupy a techniky pri praktických činnostiach, dodržiavať pravidlá bezpečnosti a ochrany zdravia, využívať učebné, kompenzačné a iné pomôcky, rozvíjať zručnosti pri práci s prírodninami a pri terénnych pozorovaniach, aplikovať teoretické poznatky a skúsenosti v praktických podmienkach.

4.METÓDY A FORMY PRÁCE

Z metód vyučovania sa uplatňujú:

motivačné metódy na vzbudenie záujmu žiakov o učebnú činnosť

- motivačné rozprávanie /citové približovanie obsahu učenia/
- motivačný rozhovor /aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov/
- motivačný problém /upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému/
- motivačná demonštrácia / vzbudenie záujmu pomocou ukážky/.

expozičné metódy pri vytváraní nových poznatkov a zručností

- rozprávanie /vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie/
- rozhovor /komunikácia formou otázok a odpovedí/
- beseda/riešenie aktuálnych otázok celým kolektívom/
- demonštračná metóda /demonštrácia obrazov, modelov, prírodnín/
- pozorovanie
- manipulácia s predmetmi /praktické činnosti, pokusy, experimentovanie, didaktická hra/
- inštruktáž /vizuálne a auditívne podnety k praktickej činnosti, vedenie žiakov k pochopeniu slovného a písomného návodu/

heuristická metóda /učenie sa riešením problémov založenom na vymedzení a rozборе problému, tvorbe a výbere možných riešení a vlastnom riešení/

projektová metóda /riešenie projektu, komplexná praktická úloha, problém, téma, ktorej riešenie teoretickou aj praktickou činnosťou vedie k vytvoreniu určitého produktu/

praktické aktivity /samostatná činnosť na základe inštruktáže/

práca s knihou a textom /čítanie s porozumením, spracovanie informácií, učenie sa z textu, orientácia v štruktúre textu, vyhľadávanie, triedenie, využívanie podstatných informácií/

aktivizujúce metódy

- diskusia/vzájomná výmena názorov, argumentov, zdôvodňovanie za účelom riešenia problému/
- situačná metóda/riešenie problémového prípadu reálnej situácie so stretom záujmov/

-didaktická hra/sebarealizačné aktivity na uplatnenie záujmov a spontánnosti/
-kooperatívna vyučovanie/forma skupinového vyučovania založená na vzájomnej závislosti členov heterogénnej skupiny/

fixačné metódy

-metódy opakovania a precvičovania učiva: ústne a písomné opakovanie, opakovanie využitím učebnice a literatúry, domáce úlohy

Z organizačných foriem sa uplatňuje

1. **vyučovacia hodina**
(základného, motivačného, expozičného, fixačného, aplikačného, diagnostického typu)
2. **terénne pozorovania** (volí učiteľ podľa podmienok školy a regionálnych možností)
3. **praktické aktivity**
4. **exkurzia** (volí učiteľ podľa podmienok školy a regionálnych možností)

5. UČEBNÉ ZDROJE

- Hantabálová I., Uhreková M.: Biológia pre 5.ročník základných škôl, EXPOL PEDAGOGIKA, s.r.o., 2008
- Hantabálová I.: Pracovný zošit z biológie pre 5.ročník základných škôl, Mapa Slovakia, 2009
- Šomšák L. a kol.: Veľká kniha rastlín, hornín, minerálov a skamenelín, PRÍRODA s.r.o., 2004
- Krejča J., Korbela L. a kol.: Veľká kniha živočíchov, PRÍRODA s.r.o., 2001
- Internet, webové stránky

6. HODNOTENIE PREDMETU

Hodnotenie učiteľom: ústnou formou alebo písomnou formou: ich cieľom je ohodnotiť vedomosti žiaka a jeho spôsobilosti, pomáhať učiteľom aj žiakom monitorovať pokrok žiaka v učení. Forma a obsah hodnotenia by mali reflektovať skúsenosti detí z vyučovania (typy úloh sú žiakom známe z vyučovacieho procesu).

Hodnotenie spolužiakmi: má mať motivačnú funkciu, viesť žiakov k väčšej vzájomnej tolerancii a naučiť ich všímať si pozitíva práce spolužiakov, čo môže pozitívne ovplyvniť atmosféru v triede, pretože žiaci sa učia rešpektovať jeden druhého.

Sebahodnotenie: rozvíja kognitívne spôsobilosti žiaka, ako je napríklad monitorovanie vlastného pokroku v učení, uvedomovanie si svojich schopností, štýlov učenia a kladenia si vlastných cieľov. Proces hodnotenia prebieha zo začiatku v materinskom jazyku. Medzi najčastejšie metódy sebahodnotenia patria: portfólio, dotazníky, rozhovory s učiteľom a denníky. Portfólio obsahuje sebahodnotiace záznamy, hodnotenie učiteľom a zbierku prác, ktoré žiak vytvorí počas určitého obdobia. Súčasťou portfólia môžu byť písomné práce, kresby, projekty, výsledky testov a pod., ktoré si do portfólia vyberá žiak podľa vlastného uváženia.

Na základe metodického pokynu **č.22/2011 z 1. mája 2011 na hodnotenie žiakov základnej školy** Hodnotiť sa budú:

- písomné práce - kontrolné previerky, testy, protokoly praktických cvičení, referáty, aktivita na hodine,
- ústne odpovede.

Hodnotenie známku podľa stupnice:

100% - 90%	= 1 - výborný
89% - 75%	= 2 - chváľitebný
74% - 50%	= 3 - dobrý
49% - 25%	= 4 - dostatočný
24% - 0%	= 5 - nedostatočný

Dejepis 5.ročník

Počet hodín týždenne: 1

1. CHARAKTERISTIKA UČEBNÉHO PREDMETU

Hlavnou funkciou dejepisu je kultivovanie historického vedomia žiakov ako celistvých osobností a uchovávanie kontinuity historickej pamäti v zmysle odovzdávania historických skúseností či už z miestnej, regionálnej, celoslovenskej, európskej alebo svetovej perspektívy. Súčasťou jej odovzdávania je predovšetkým postupné poznávanie takých historických udalostí, javov a procesov v čase a priestore, ktoré zásadným spôsobom ovplyvnili vývoj slovenskej i celosvetovej spoločnosti a premietli sa do obrazu našej prítomnosti. Žiaci si prostredníctvom dejepisu postupne osvojujú kultúru spoločenskej komunikácie a demokratické spôsoby svojho konania, lebo chápanie, vnímanie a porozumenie historických procesov predstavuje jeden zo základných predpokladov komplexného poznávania ľudskej spoločnosti.

V procese výučby dejepisu na základnej škole sa kladie osobitný dôraz na dejiny 19. a 20. storočia preto, lebo v nich môžeme nájsť z väčšej časti korene súčasných spoločenských javov i problémov. Dejepis vedie žiakov k vzťahu k vlastnej minulosti cez prizmu prítomnosti ako súčasť rozvíjania, korigovania, kultivovania a zachovávanania ich historického vedomia, v ktorom rezonuje i vzťah k minulosti iných národov a etník. Rovnako tak k pochopeniu a rešpektovaniu kultúrnych a iných odlišností ľudí, rôznych diverzifikovaných skupín a spoločenstiev. Má tiež prispievať k rozvíjaniu hodnotovej škály demokratickej spoločnosti. Dejepis pripisuje dôležitosť aj demokratickým hodnotám európskej civilizácie.

2. CIELE UČEBNÉHO PREDMETU

Žiaci

- nadobudnú spôsobilosť orientovať sa v historickom čase,
- nadobudnú spôsobilosť orientovať sa v historickom priestore,
- naučia sa čítať a používať dejepisnú mapu,
- získajú základné vedomosti a spôsobilosti z oblasti vybraných historických udalostí, javov, procesov z národných a svetových dejín,
- nadobudnú spôsobilosť pochopiť príčiny, priebeh a dôsledky historických udalostí,
 - získajú schopnosti poznávať históriu na základe analýzy primeraných školských historických písomných, obrazových, hmotných a grafických prameňov a sú schopní týmto prameňom klásť primerane adekvátne otázky,
- rozvinú si komplex kompetencií – spôsobilostí, schopností rozvíjať a kultivovať kultúrny dialóg a otvorenú diskusiu ako základný princíp fungovania histórie i školského dejepisu v demokratickej spoločnosti.
- osvoja si postupne spôsobilosť historickej kultúry ako schopnosti orientovať sa v mnohosti kultúrnych situácií, v ktorých sa stretávame s históriou.

3. OBSAH UČEBNÉHO PREDMETU

Obsahom predmetu dejepis 5.ročník sú nasledovné vzdelávacie štandardy (výkonové a obsahové štandardy) a tematické celky:

I. Človek v premenách priestoru a času

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5.ročníka zš vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none">➤ použiť správne pojmy, ktoré súvisia s tokom času,	minulosť, prítomnosť, budúcnosť deň, mesiac, rok, dátum, letopočet kalendár desaťročie, storočie, tisícročie

<ul style="list-style-type: none"> ➤ zakresliť na časovú priamku časové kategórie od blízkych po vzdialené, ➤ preskúmať okolie svojho bydliska, ➤ rozpoznať staré od nového ➤ rozpoznať, čo sa zmenilo za posledný rok jeho života, ➤ zaznamenať rozprávanie rodinných príslušníkov o minulosti, ➤ rozlíšiť jednotlivé generácie vo svojej rodine, ➤ rozlíšiť jednotlivé druhy historických prameňov, ➤ rozpoznať rozdiel medzi zemepisnou a dejepisnou mapou, ➤ zostaviť obrazový materiál o pohybe ľudí v minulosti a prítomnosti, ➤ pracovať so školskými historickými prameňmi, ktoré približujú danú tematiku. 	<p>bydlisko, obec, región, Slovensko rodinný album, fotografia generácia, rodostrom historické pramene (písomné, obrazové, hmotné) múzeum, knižnica, archív, školská kronika mapa vystáhovalectvo, prisťahovalectvo, stretávanie kultúr</p> <p>základné analytické otázky: Kto je autorom prameňa? Kedy bol napísaný prameň? Čo je obsahom prameňa? Komu bol prameň určený? Aký bol zámer autora prameňa?</p>
---	---

II. Človek a komunikácia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 5.ročníka zš vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlíšiť jednotlivé druhy komunikácie medzi ľuďmi, ➤ prerozprávať príbeh z minulosti svojho regiónu, ➤ identifikovať dôsledky konfliktov a vojen pre človeka a prostredie, v ktorom žije, ➤ zdôvodniť stálu prítomnosť vojen v minulosti a prítomnosti, ➤ pracovať so školskými historickými prameňmi, ktoré približujú danú tematiku. 	<p>jazyk, písmo, kniha, noviny, rozhlas, televízia, internet náboženstvo legendy, mýty, povesti konflikt, vojna, detský vojak, mier, obeť detská práca</p>

ZÁKLADNÉ PREDMETOVÉ KOMPETENCIE

Žiaci si kladú otázky a použijú ich na osvojovanie daných významov, ktoré súvisia s riešením základných operácií:

- s historickým časom
 - zaraďovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti chronologicky
 - zaraďovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti synchronne
 - rozpoznať postupne nerovnomernosť historického vývoja
 - využívať medzníky ako prostriedok orientácie v minulosti
- s historickým priestorom
 - rozlišovať miestny, regionálny, národný, globálny historický priestor
 - zaraďovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti v historickom priestore
 - rozpoznať podmienenosť medzi historickým priestorom a spôsobom života a obživy človeka, spoločnosti
- s historickými faktami, udalosťami, javmi a procesmi a ich hodnotiacim posudzovaním
 - vymedziť jednotlivú historickú udalosť, jav, proces, osobnosť
 - popísať jednotlivé historické udalosti, javy, procesy a osobnosti na základe určujúcich znakov
 - rekonštruovať konanie a postoje ľudí v minulosti

- skúmať konanie ľudí v daných podmienkach a vysvetľovať ho
- určiť príčiny jednotlivých historických udalostí, javov, procesov
- vymedziť dôsledky jednotlivých historických udalostí, javov, procesov
- rozpoznať charakteristické znaky jednotlivých historických období
- rozpoznať základné faktory, ktoré ovplyvňovali historický vývoj

Žiaci aplikujú svoje otázky v nových situáciách, v skúmateľských postojoch a pracovných postupoch pri vyšetrovaní, pátraní v školských historických písomných, grafických a hmotných prameňoch – stopách minulosti::

- ✓ - pri vyhľadávaní relevantných informácií
- z rôznych zdrojov – textov verbálnych, obrazových, grafických, i z textov kombinovaných
- z učebníc, cvičebníc, pracovných zošitov, slovníka cudzích slov, atlasov, novin, časopisov, webových stránok
- z populárnovedeckej literatúry a historickej beletrie
- ✓ - pri využívaní týchto informácií a verifikovaní ich hodnoty
- vo vyberaní inforácií
- v organizovaní informácií
- v porovnávaní informácií
- v rozlišovaní informácií
- v kritickom zhodnotení rôznych zdrojov informácií
- ✓ - pri štruktúrovaní výsledkov, výstupov a potvrdení vybraného postupu
- v zoradení výsledkov rozpoznaní podstatného od nepodstatného
- integrování výsledkov do chronologického a historického rámca
- vyhodnocovaní správnosti postupu
- tvorbe súboru vlastných prác

4. METÓDY A FORMY PRÁCE

Dejepisné vyučovanie na základnej škole vychádza z tendencie umožniť žiakom získať kompetencie, ktoré im vytvoria podmienky na aktívny prístup k pátraniu a skúmaniu minulosti. Získané spôsobilosti umožnia žiakom vyhľadávať a pátrať, pýtať sa na jednotlivé historické javy a procesy a tým spôsobom neprístupovať k histórii len ako k uzavretej minulosti.

Učiteľ má aplikovať postupy a metódy, ktoré kladú dôraz na aktívny prístup žiakov v procese hľadania, objavovania a vytvárania poznatkov z uplynulých období. Je to proces, v ktorom sa má uplatniť žiakova vlastná činnosť, ktorá môže byť individuálna alebo kolektívna, a ktorá v súlade so skúsenosťami a pod vedením učiteľa žiakom umožní získanie nových poznatkov ale zároveň aj radosť z poznávania. Má vytvárať možnosti na prácu v malých vzájomne prepojených skupinách ako aj priestor na diskusiu v rámci celej triedy. Učiteľ musí zabezpečiť historický materiál a doniesť ho na hodinu dejepisu, umožniť žiakom prístup k rôznym dôkazovým materiálom alebo informovať žiakov o tom, kde priliehavý historický materiál je možné nájsť.

5. UČEBNÉ ZDROJE

Dejepis pre 5.ročník základných škôl /M.Miháliková, M.Tonková; 2009/

Učebnými zdrojmi pri výučbe dejepisu sú: učebnice, odborné časopisy (napr. Historická revue, História atď.), životopisné knihy, encyklopédie, kroniky a odborná literatúra, či historické mapy, rôzne internetové zdroje. Prínosom pri vyučovaní je používanie PC, internetu a prezentácii na IKT. Bezpochyby má prínos aj využívanie názorných učebných prostriedkov (články vystrihnuté časopisov, karikatúry, grafy, obrazy, fotografie....)

6. HODNOTENIE PREDMETU

Cieľom hodnotenia práce žiakov je poskytnúť žiakovi i rodičom informácie o tom, ako zvládol učivo, poukázať na to, v čom má nedostatky, v ktorej oblasti urobil pokroky. Toto hodnotenie je koncipované tak, aby žiaka motivovalo k čo najlepším študijným výsledkom a povzbudilo ho k ďalšej práci.

Pri hodnotení žiakov sa bude postupovať podľa Metodického pokynu na hodnotenie žiakov základnej školy č. 22/2011.

- Otázky a úlohy, využívané na preverovanie vedomostí môžu byť:
 - faktorgrafické a terminologické – čo, kde a kedy sa stalo, udialo, kto, čo kedy urobil.....
 - analyticko-syntetické – zamerané na stupeň pochopenia udalosti a procesov
 - interpretačné – sú zamerané na analýzu, syntézu, interpretáciu a hodnotenie historických udalostí a procesov na základe prameňov a historickej literatúry
- Na dejepise sa hodnotia:
 - vedomosti a schopnosti
 - referáty žiakov
 - aktivita žiakov pri práci na hodine
 - správnosť a rýchlosť riešenia úloh z učebnice
 - práca s poznámkami – obsahová úroveň, výstižnosť, funkčnosť
 - prístup k predmetu – nosenie pomôcok (učebnica, zošity.....)
- Metódy hodnotenia – ústne
- písomne
- Prostriedky hodnotenia:
 - ústna odpoveď
 - písomné práce
 - projekty
 - referáty
 - samostatné práce
 - skupinové práce

Geografia 5.ročník

Počet hodín týždenne: 2

1. CHARAKTERISTIKA UČEBNÉHO PREDMETU

Učebný predmet geografia rozvíja u žiakov poznanie o výnimočnosti a jedinečnosti planéty Zem. Pomáha správne pochopiť podstatu javov a procesov, ktoré na Zemi prebiehajú a uvedomiť si princípy, na ktorých je postavená existencia života. Štúdium geografie umožňuje žiakom spoznávať krajinu v celej svojej komplexnosti a zložitosti. Podporuje snahu porozumieť vzťahom medzi jednotlivými zložkami a prvkami krajiny a chápať ich silnú vzájomnú previazanosť.

Základnou zručnosťou, rozvíjanou v geografii, je práca s mapovými podkladmi v tlačenej a digitálnej podobe. Vedieť mapu vyhľadať, čítať, pracovať s ňou, analyzovať jej obsah a interpretovať ho, orientovať sa v nej a podľa nej v neznámom prostredí, tvoria základ geografického myslenia a vzdelávania.

Dôkladné poznanie Zeme je nevyhnutnou podmienkou jej ochrany. Každé miesto na Zemi je osobité. Od iných sa odlišuje typickým podnebím, rastlinstvom, živočíštvom, ale aj obyvateľmi s vlastným jazykom, kultúrou a spôsobom života. Tolerancia žiakov k inakosti predpokladá pochopenie podstaty príčin rôznorodosti a rozmanitosti jednotlivých krajín. Vyžaduje úctu k princípom demokracie a občianskej slobody, ktorých nerešpektovanie môže viesť k vojnovým konfliktom a globálnym katastrofám. Geografia zohráva v tomto smere nezastupiteľnú úlohu. Zdôrazňuje súvislosti a nie vždy jasnú prepojenosť príčin s dôsledkami. Formuje osobnosť mladého človeka upozorňovaním na podobnosť, ale aj zvláštnosti popisovaných regiónov, ktoré porovnáva so Slovenskom, pričom poukazuje na jeho jedinečnosť v kontexte Európy, či sveta.

2. CIELE UČEBNÉHO PREDMETU

Žiaci

- vyhľadajú, porovnajú, posúdia pravdivosť a zhodnotia dostupné informácie o krajine z rôznych informačných zdrojov,

- prezentujú informácie o krajine v rôznych podobách (grafy, tabuľky, schémy, diagramy, fotografie, filmy a pod.),
- interpretujú mapy rôzneho druhu v digitálnej aj tlačenej podobe,
- zdôvodnia rôznorodosť prírodných podmienok na Zemi a ich vplyv na život človeka,
- zaujmú postoj k najväznejším problémom ľudstva a ponúknu vhodné riešenia,
- pochopia zložitost' krajiny a silnú vzájomnú previazanosť jej prírodných a socioekonomických zložiek.

3. OBSAH UČEBNÉHO PREDMETU

Obsahom štúdia základné poznatky a súvislosti o našej Zemi, Slnecnej sústave. Praktické činnosti s glóbusom a mapou (poznať význam a vedieť „čítať“ z mapy). Reliéfne tvary našej Zeme vymodelované prírodnými činiteľmi a aj človekom. Zonálne členenie prírodných krajín na Zemi. Modelovanie zemského povrchu človekom. Prírodné a kultúrne pamiatky.

Poznatky sú interpretované nielen v teoretickej, ale aj v praktickej rovine a sú poskytované motivačným spôsobom, či už formou prezentácií alebo využívaním IKT vo vyučovacom procese.

Obsahové témy:

Tvar Zeme, naša planéta vo vesmíre

Objavovanie Zeme

Mapa a glóbus

Najkrajšie miesta na Zemi, ktoré vytvorila príroda

Najkrajšie miesta na Zemi, ktoré vytvoril človek

POSTOJE

- Rozvíjať kompetencie vedúce k iniciatívniosti a tvorivej práci.
- Vytvoriť si vzťah k iným kultúram. Vážiť si iné kultúry pri zachovaní vlastnej identity.
- Podporovanie samovzdelávania sebahodnotenia.
- Prostredníctvom skupinovej práce pestovať kompetenciu spolupracovať s druhými, chápať a rešpektovať multikulturalitu a odlišnosť, osvojiť si pozitívne etnické postoje.

4. METÓDY A FORMY PRÁCE

Vyučovanie geografie na základnej škole vychádza z tendencie umožniť žiakom získať kompetencie, ktoré im vytvoria podmienky na aktívny prístup k pátraniu a skúmaniu geografických, prírodovedných, kultúrno-spoločenských, hospodárskych a ekologických aspektov našej Zeme. V procese rozvíjania špecifických predmetových cieľov žiakov najvýznamnejším faktorom je učiteľ. Od toho ako vyučuje geografiu a ako vníma svoju úlohu na vyučovacej hodine závisí aj kvalita rozvíjania uvedených cieľov. Učiteľ je ten, ktorý má na hodinách geografie aplikovať postupy a metódy, ktoré kladú dôraz na aktívny prístup žiakov v procese hľadania, objavovania a vytvárania poznatkov. Je to proces, v ktorom sa má uplatniť žiakova vlastná činnosť, ktorá môže byť individuálna alebo kolektívna (kooperatívna) a ktorá v súlade so skúsenosťami a pod vedením učiteľa žiakom umožní získanie nových poznatkov a informácií, ale zároveň aj radosť z procesu poznávania. Má vytvárať možnosti na prácu v malých vzájomne prepojených skupinách ako aj priestor na diskusiu v rámci celej triedy.

Pri voľbe vyučovacích metód a foriem prihliada učiteľ na usporiadanie obsahu vyučovania, vlastné činnosti a činnosti žiakov zacielené na dosiahnutie stanovených cieľov a kompetencií žiakov. Voľba metód závisí od obsahu učiva, cieľov vyučovacích hodín, vekových a osobitostí žiakov a materiálneho vybavenia.

Z metód vyučovania sa uplatňujú:

motivačné metódy na vzbudenie záujmu žiakov o učebnú činnosť

-motivačné rozprávanie /citové približovanie obsahu učenia/

-motivačný rozhovor /aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov/

-motivačný problém /upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému/

-motivačná demonštrácia / vzbudenie záujmu pomocou ukážky/

expozičné metódy pri vytváraní nových poznatkov a zručností

-rozprávanie /vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie/
-rozhovor /komunikácia formou otázok a odpovedí
-demonštračná metóda /demonštrácia obrazov, modelov, tabuliek, grafov adiagramov/
-pozorovanie
-manipulácia s predmetmi /praktické činnosti, pokusy, experimentovanie, didaktická hra/
-inštruktáž /vizuálne a auditívne podnety k praktickej činnosti, vedenie žiakov k pochopeniu slovného a písomného návodu/

heuristická metóda /učenie sa riešením problémov založenom na vymedzení arozboře problému, tvorbe a výbere možných riešení a vlastnom riešení/

projektová metóda /riešenie projektu, komplexná praktická úloha, problém, téma, ktorej riešenie teoretickou aj praktickou činnosťou vedie k vytvoreniu určitého produktu/

praktické aktivity /samostatná činnosť na základe inštruktáže/

práca s knihou, textom a IKT /čítanie s porozumením, spracovanie informácií, učenie sa z textu, orientácia v štruktúre textu, vyhľadávanie, triedenie, využívanie podstatných informácií/

aktivizujúce metódy

-diskusia/vzájomná výmena názorov, argumentov, zdôvodňovanie za účelom riešenia problému/
-situačná metóda/riešenie problémového prípadu reálnej situácie so stretom záujmov/
-didaktická hra/sebarealizačné aktivity na uplatnenie záujmov a spontánnosti/
-kooperatívna vyučovanie/forma skupinového vyučovania založená na vzájomnej závislosti členov heterogénnej skupiny/

fixačné metódy

-metódy opakovania a precvičovania učiva: ústne a písomné opakovanie, opakovanie využitím učebnice a literatúry, domáce úlohy
Z organizačných foriem sa uplatňuje vyučovacia hodina /základného, motivačného, expozičného, fixačného, aplikačného, diagnostického typu/

5. UČEBNÉ ZDROJE

- Geografie pre 5. ročník základnej školy
- Atlas sveta, tematické mapy, internet, IKT, zemepisné encyklopédie, didaktické hry, odborné časopisy (GEO, ...), modely Zeme

6. HODNOTENIE PREDMETU

Spôsoby hodnotenia:

- Verbálne hodnotenie – dobrovoľná odpoveď žiaka alebo určenie konkrétneho žiaka učiteľom, pri verbálnej kontrole zisťovať najmä osvojenie základných poznatkov stanovených výkonovou časťou vzdelávacieho štandardu.
- Písomné hodnotenie – písomne sa hodnotí ústna odpoveď žiaka, aktivity na hodine, testy a malé previerky.

Hodnotí sa ústny prejav, písomný prejav, práca s mapou, referáty, projekty. Okrem hodnotenie známku, ktorá zhodnocuje výsledok práce žiaka, je potrebné zaradiť aj slovné hodnotenie. Slovné hodnotenie zohľadňuje kognitívne schopnosti žiakov, ich postoje k školskej práci individuálne i sociálne správanie, celkovú aktivitu. Pomáha pri vytváraní sebahodnotenia žiaka. Slovné hodnotenie poskytuje priestor na hodnotenie iných žiakov aj seba samého.

Predmet je hodnotený podľa Metodického pokynu MŠ č.22/2011- 3121/12824:4-921 z 1.mája 2011 na hodnotenie žiakov ZŠ

Predmet GEG je klasifikovaný na vysvedčení známkami.

Prospech žiaka klasifikujeme stupňami:

- 1 – výborný,
- 2 – chválitebný,
- 3 – dobrý,
- 4 – dostatočný,
- 5 – nedostatočný

Pri hodnotení výsledkov práce žiaka sa postupuje v súlade s:

- a) výchovno-vzdelávacími požiadavkami vzdelávacích programov,
- b) požiadavkami na rozvoj všeobecných kompetencií,
- c) učebnými plánmi, učebnými osnovami a štandardami.

Etická výchova 5.ročník

Počet hodín týždenne: 1

1. CHARAKTERISTIKA UČEBNÉHO PREDMETU

Hlavnou funkciou povinnej voliteľného predmetu etická výchova v nižšom strednom vzdelávaní je osobnostný a sociálny rozvoj žiakov s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej významné miesto zaujíma prosociálne správanie. Pri plnení tohto cieľa sa primárne využíva zážitkové učenie, riadený rozhovor, diskusia, simulačné hry, ktoré popri informáciách účinne rozvíjajú mravný úsudok, rozlišovanie dobra od zla, orientáciu v etických dilemách dnešnej spoločnosti. Jej súčasťou je rozvoj sociálnych spôsobilostí ako napr. otvorená komunikácia, empatia, asertivita, pozitívne hodnotenie iných a pod. Podieľa sa na primárnej prevencii porúch správania a učenia. Žiaci sú vedení k harmonickým a stabilným vzťahom v rodine, v kolektíve spolužiakov i v iných sociálnych skupinách.

V nižšom strednom vzdelávaní vedíme žiakov k reflexii aprehodnocovaniu svojho správania i správania iných, vzhľadom na cieľovú rovinu etickej výchovy, ktorou je sociálne rozvinutý človek a spolupracujúce spoločenstvo. Preto sa etická výchova javí ako predmet, ktorý pripravuje pôdu pre ostatné výchovy, ktoré súvisia s uplatnením sa nielen v konkrétnych osobných vzťahoch žiaka, ale aj v jeho pripravenosti žiť pre spoločné dobro s inými ľuďmi a pre iných.

2. CIELE UČEBNÉHO PREDMETU

Žiaci:

- osvoja si základné postoje, ktoré podmieňujú kultivované medziludské vzťahy,
- nadobudnú spôsobilosť na pochopenie a rešpektovanie najvyššej hodnoty, ktorou je život človeka a všetko, čo vedie k jeho rozvoju,
 - získajú spôsobilosti, ktorými posilnia sebaúctu a hodnotenie iných,
 - získajú spôsobilosti pri vyjadrovaní svojich citov a nadobudnú úctu k citovému životu iných,
 - naučia sa participovať na živote spoločnosti (triedy, školy, regiónu, klubu, mesta),
 - zdôvodnia dôležitosť nezávislosti od vecí, drog, médií,
 - naučia sa kriticky myslieť, kultivovane diskutovať a akceptovať názory iných,
 - ocenia prvky prosociálneho správania v rodine, v žiackom kolektíve i v iných sociálnych skupinách,
 - nadobudnú spôsobilosť pochopiť svoju sexuálnu identitu, hodnotu priateľstva, lásky, manželstva a rodiny,
 - osvoja si pozitívny postoj k postihnutým, chorým a iným ľuďom, ktorí potrebujú zvýšené porozumenie a pomoc,
 - zdôvodnia dôležitosť stanovenia si životných cieľov, etických hodnôt a zachovávaní spoločensky uznávaných noriem.

3. OBSAH UČEBNÉHO PREDMETU

Otvorená komunikácia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5.ročníka zš vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none">➤ objasniť pravidlá otvorenej komunikácie,➤ identifikovať na príkladoch prejavy neverbálnej komunikácie,➤ ovládať základné komunikačné zručnosti,➤ identifikovať komunikačné šumy a prekážky,	komunikácia, druhy a úroveň verbálna a neverbálna komunikácia úroveň komunikácie komunikačné zručnosti komunikačné šumy a prekážky

<ul style="list-style-type: none"> ➤ diskutovať o problémoch komunikácie v triede 	
--	--

Poznanie a pozitívne hodnotenie seba

<i>Výkonový štandard</i>	<i>Obsahový štandard</i>
Žiak na konci 5.ročníka zš vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvetliť pojmy – sebaúcta, sebahodnotenie, sebaovládanie, ➤ identifikovať prvky podporujúce sebaúctu, ➤ zhodnotiť svoje silné a slabé stránky, ➤ vysvetliť vzťah medzi sebaúctou a sebaovládaním 	Poznanie a sebaúcta prvky podporujúce sebaúctu sebaovládanie, sebahodnotenie sebaopoznanie a osobnostný rozvoj akceptácia slabých stránok a rozvoj silných stránok

Poznanie a pozitívne hodnotenie druhých

<i>Výkonový štandard</i>	<i>Obsahový štandard</i>
Žiak na konci 5.ročníka zš vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> ➤ zdôvodniť potrebu poznania pre pozitívne hodnotenie iných, ➤ vyjadriť formy a príklady pozitívneho hodnotenia iných, ➤ napísať list osobe, v ktorom vyjadrí obdiv a poďakovanie, ➤ vyjadriť pochvalu 	Pozitívne hodnotenie druhých formy pochvaly a uznania pozitívne hodnotenie v záťažových situáciách renatalizácia

Tvorivosť v medziľudských vzťahoch

<i>Výkonový štandard</i>	<i>Obsahový štandard</i>
Žiak na konci 5.ročníka zš vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> ➤ vymedziť faktory podporujúce tvorivosť, ➤ vysvetliť miesto tvorivosti v medziľudských vzťahoch, ➤ vymyslieť spôsoby riešenia problémových situácií v triede, ➤ určiť znaky tvorivého človeka 	Tvorivosť a iniciatíva faktory tvorivosti tvorivosť v medziľudských vzťahoch

Etické aspekty ochrany prírody

<i>Výkonový štandard</i>	<i>Obsahový štandard</i>
Žiak na konci 5.ročníka zš vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> ➤ zdôvodniť osobnú zodpovednosť každého človeka za životné prostredie, ➤ napísať úvahu o svojom vzťahu k prírode, ➤ vytvoriť projekt ochrany prírody v miestnej lokalite, ➤ realizovať konkrétne žiacke ochranárske aktivity 	Ekosystém vnímanie prírody ľudská činnosť a životné prostredie zodpovednosť za prírodu

4. METÓDY A FORMY PRÁCE

Metódy a formy vyučovania etickej výchovy majú stimulovať rozvoj poznávacích schopností žiakov, podporovať ich cieľavedomosť, samostatnosť a tvorivosť. Uprednostňujú sa také stratégie vyučovania, pri ktorých žiak ako aktívny subjekt v procese výučby má možnosť spolurozhodovať a spolupracovať, učiteľ zase má povinnosť motivovať, povzbudzovať a viesť žiaka k čo najlepším výkonom, podporovať jeho aktivity všeobecne.

Metódy:

- motivačný rozhovor, rozprávanie, demonštrácia, uvádzanie príkladov z praxe, aktivity, podnecovanie žiakovej pozornosti
- hra, ilustrácia, metódy samostatnej práce, problémové metódy, metódy heuristického charakteru
- ústne i písomné opakovanie, exkurzia, dramatizácia, domáce úlohy – referáty, nácvik zručností – praktické využitie
- pozorovanie žiaka v náročných, dôležitých situáciách, rozbor prác žiakov, diagnostikovanie záujmov, výkonov, tvorivosti

Formy:

- samostatná práca, práca v dvojiciach a v skupinách, kolektívna práca
- práca s knihou a internetom
- systém rôznych organizačných foriem uplatňovaný pri realizácii projektov
- vyučovacie a výchovné procesy v triede, domáca príprava žiakov, exkurzie a vychádzky

5. UČEBNÉ ZDROJE

Etická výchova nepoužíva učebnicu.

Podnety na činnosť nachádza učiteľ v metodických príručkách a v iných materiáloch, ako aj v obsahu vyučovacích predmetov. Aktualizuje ich podľa podmienok skupiny, cieľov a obsahu etickej výchovy. Metodické materiály pre etickú výchovu obsahujú ku každému tematickému celku bohatú ponuku aktivít. Z nich si učiteľ vyberie tie, ktoré považuje za vhodné vzhľadom na svoje osobné dispozície, vek študentov a iné okolnosti. Učiteľ má k dispozícii najmä metodický materiál, vydaný Metodicko-pedagogickým centrom.

6. HODNOTENIE PREDMETU

Žiak je v priebehu školského roka hodnotený v zmysle metodických pokynov pre hodnotenie a klasifikáciu žiaka schválených MŠ SR. Hodnotia sa ústne odpovede, praktické zadania úloh, referáty a projekty. Pri praktických aktivitách je vhodné tiež slovné hodnotenie praktických zručností s dôrazom na samostatnosť a správnosť vypracovaných praktických zadaní.

Pri hodnotení výsledkov sa v súlade s požiadavkami učebných osnov a vzdelávacích štandardov hodnotí:

- Kvalita myslenia, predovšetkým jeho logickosť, samostatnosť, veku primeraná prezentácia
- Preveruje sa schopnosť žiaka využívať medzipredmetové vzťahy a jeho schopnosť uplatňovať získané vedomosti a zručnosti pri riešení konkrétnych úloh
- Aktivita žiaka na hodine
- Schopnosť demonštrovať použitie princípov a pravidiel na riešenie úloh, na vyhľadávanie informácií, prezentovať informácie a poznatky
- Úroveň domácej prípravy žiaka na vyučovacie hodiny

Náboženská výchova evanjelická 5.ročník

Počet hodín týždenne: 1

1. CHARAKTERISTIKA UČEBNÉHO PREDMETU

Predmet náboženská výchova –Evanjelická cirkev augsburského vyznania je povinne voliteľný predmet v nižšom sekundárnom vzdelávaní. Náboženská výchova plní dôležitú úlohu pri formovaní osobnosti mladého človeka a jeho myslenia. Rozvíja duchovný svet žiakov – prostredníctvom zvesti Božieho Slova umožňuje spoznávať im Trojediného Boha, zjaveného v Písme Svätom. Žiaci sa hlbšie oboznámia s biblickými pojmami, biblickými príbehmi a vyvodzujú z nich Boží odkaz pre dnešného človeka. Pomocou biblických príbehov a konkrétnych vedomostí si budujú vlastné poznanie Božej existencie, ktoré im umožňuje aktívne participovať na živote Božieho ľudu a pod pôsobením Slova a Ducha stvárňovať svoj život. Tento predmet ich vedie k aktívnemu zapájaniu sa do života rodiny, Cirkvi i spoločnosti, v ktorej žijú.

2. CIELE UČEBNÉHO PREDMETU

Žiaci:

- prehľadia si vzťah s Pánom Bohom a s ľuďmi,
- získajú záujem o Slovo Božie – Bibliu, modlitbu, duchovnú pieseň, o duchovné hodnoty a aktívny kresťanský život v Cirkvi,
- nadobudnú spôsobilosť lepšie sa orientovať v zložitých morálnych, sociálnych, ekonomických a politických situáciách,
- získajú informácie o spleti náboženských a ezoterických prúdov v dnešnej globalizovanej spoločnosti,
- získajú nevyhnutné poznatky dogmatiky, všeobecných kresťanských dejín, dejín ECAV na Slovensku,
- získajú pozitívny vzťah k prírode z pohľadu viery ako k Božiemu stvoreniu a sú motivovaní k zodpovednosti,
- nadobudnú povedomie potreby angažovať sa za spoločné dobro v cirkvi a v spoločenstve, v ktorom žijú.

3. OBSAH UČEBNÉHO PREDMETU

TEMATICKÉ CELKY

- 1. TC Kniha kníh**
 - Najvzácnejšia kniha pre veriaceho kresťana, Božie slovo, rozdelenie Biblie a knihy Biblie
 - Kto je autorom kníh Biblie, o čom hovoria jednotlivé knihy a príbehy Biblie
- 2. TC Preddejiny SZ**
 - Príbeh stvorenia, život prvých ľudí a pád človeka do hriechu
 - Pán Boh trestá hriech a hriešnikov a zachraňuje tých, ktorí v Neho veria

- 3. TC Svedkovia viery v Starej zmluve**
 - Príbehy Abraháma, Izáka, Jákoba a Jozefa a ich vzťah k Pánu Bohu
 - Vzťahy v rodinách svedkov viery a ich životné cesty ako príklad pre nás
- 4. TC Kresťan a modlitba**
 - Význam modlitby v živote veriaceho človeka a jej podstata
 - Vzor modlitby – Otčenáš a jej prosby
- 5. TC Cirkev – Božia rodina**
 - Úloha a význam cirkvi, jej vznik, úlohy
 - Budovanie pozitívneho vzťahu k cirkvi a jej symbolom a prejavom
- 6. TC Cirkevný rok**
 - Rozdelenie cirkevného roku – hlavné okruhy
 - Rozdelenie jednotlivých okruhov a ich význam

Obsah tematických celkov

- 1. TC Kniha kníh**
 - Biblia – Kniha kníh
 - Vznik a rozdelenie Biblie
 - Preklady Biblie
 - Ako čítať Bibliu
- 2. TC Preddejiny SZ**
 - Stvorenie sveta
 - Človek a pád
 - Kain a Ábel
 - Nóach /stavba korábu a potopa/
- 3. TC Svedkovia viery v Starej zmluve**
 - Izák a Rebeka
 - Ezav a Jákob
 - Jákob u Lábana
 - Jákobov návrat
 - Jozef a jeho bratia
 - Jozef otrokom v Egypte
 - Jozef správcom Egypta
- 4. TC Kresťan a modlitba**
 - Podstata a obsah modlitby
 - Čas, miesto a forma modlitby
 - Modlitba Pánova
- 5. TC Cirkev – Božia rodina**
 - Vznik cirkvi
 - Úlohy cirkvi
 - Služby Božie
 - Evanjelický spevník
 - Evanjelický kostol
 - Kresťanské symboly
- 6. TC Cirkevný rok**
 - Rozdelenie cirkevného roka – Vianočný kruh
 - - Veľkonočný kruh
 - - Svätodušný kruh
 - - Bezslávnostná časť cirkevného roku

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Kniha kníh

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiaci na konci 5. ročníka základnej školy:</p> <ul style="list-style-type: none">✓ zhodnotia, prečo je Biblia pre nás dôležitá,✓ opíšu, ako vznikla Biblia,✓ poznajú jej rozdelenie, materiály, na ktorých bola písaná, najdôležitejšie preklady, pisateľov,✓ ovládajú biblické skratky,	<p>Biblia Boh Kniha kníh vznik, delenie, materiál, preklady, autori pamäť, myslenie, proces</p>

Preddejiny SZ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none">✓ ovládajú chronológiu stvorenia podľa biblického rozprávania,✓ popíšu biblický proces stvorenia človeka,✓ uvedomujú si svoju zodpovednosť za stvorenie,✓ uvedomujú si dôležitosť poslušnosti voči Pánu Bohu,✓ rozpoznajú, čo je to pokušenie, hnev a závišť,✓ poznajú význam dôvery Bohu a jeho starostlivosť o človeka,✓ urobia si plán pomoci pre svoju širšiu rodinu,	<p>stvorenie, poriadok, slovo prví ľudia Adam a Eva vzťahy – rodina, súrodenci poslušnosť – neposlušnosť rešpekt satan, hriech Kain a Ábel Nóach</p>

Svedkovia viery SZ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none">✓ objasnia, aké je dôležité dôverovať Pánu Bohu,✓ popíšu vzájomnú lásku ako dôležitý pilier pre manželstvo a rodinný život,✓ obhája potrebu dobrých súrodeneckých vzťahov,	<p>manželstvo, rodičia Izák a Rebeka súrodenci Ézav a Jákob, klamstvo, dedičstvo, prvorodenstvo, nenávisť, útek</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ poznajú, že klamstvo a podvod zraňujú, vedú k hanbe a úteku pred ľuďmi a Bohom, ✓ vysvetlia, ako možno cez odpustenie nachádzať cestu k sebe, ✓ vymenujú, niektoré biblické postavy, ktoré si odpustili, ✓ uvedú príklady, ako si môže širšia rodina pomáhať, ✓ obhája, že pomsta nie je správna voľba na riešenie konfliktov, ✓ zahrajú scénu o súčasnom Ézavovi a Jákobovi, 	<p>služba, úspech – neúspech</p> <p>zrada – pomsta</p> <p>Jozef</p> <p>viera</p> <p>nespravodlivosť</p> <p>odpustenie</p>
--	---

Kresťan a modlitba

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ opíšu dôležitosť modlitby v živote kresťana, kedy, kde a prečo sa modlíme, ✓ uplatňujú a prehľbujú svoj modlitebný život, ✓ vysvetlia jednotlivé prosby Modlitby Pánovej, 	<p>modlitba</p> <p>rozhovor</p> <p>dôvera</p>

Cirkev – Božia rodina

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ popíšu, čo je cirkev, ako a prečo vznikla, ✓ poznajú, kto je jej hlavou a kto sú jej predstavitelia, ✓ určia, čo je centrom Služieb Božích, a čo patrí do ich poriadku, ✓ vysvetlia slová: liturgia, evanjelium, Krédo, ✓ ovládajú orientáciu v Evanjelickom spevníku, ✓ popíšu, čo je súčasťou evanjelického kostola, ✓ určia, načo slúži kostol, aké ďalšie bohoslužobné výkony, okrem služieb Božích, sa dejú v chráme, 	<p>cirkev, hlava cirkvi</p> <p>spoločenstvo</p> <p>Krédo</p> <p>služby Božie</p> <p>liturgia</p> <p>Evanjelický spevník</p> <p>Kostol, chrám</p> <p>kresťanské symboly</p>

Cirkevný rok

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vymenujú, čím sa začína a končí cirkevný rok, aké je jeho základné rozdelenie, ✓ zapamätajú si sviatky a nedele vianočného kruhu, ✓ popíšu biblické udalosti, ktoré sa spájajú s Vianocami, 	<p>cirkevný rok</p> <p>sviatky</p> <p>nedele</p> <p>Vianoce</p> <p>Veľká Noc</p>

✓ popíšu udalosti a význam sviatkov Veľkej Noci,	
--	--

Kľúčové kompetencie

Kompetencie k učeniu sa

- vyberá a využíva pre efektívne učenie vhodné spôsoby, metódy a stratégie
- kriticky hodnotí výsledky svojho učenia a diskutuje o nich
- prejavuje ochotu venovať sa ďalšiemu štúdiu a dialógu

Kompetencie k riešeniu problémov

- pochopí a snaží sa riešiť problém s dôrazom na etický princíp
- plánuje riešenie problému
- vie zhodnotiť výsledky svojich činov

Kompetencie komunikačné

- formuluje svoje myšlienky
- zapája sa do diskusie, obhajuje svoj názor
- využíva rôzne druhy komunikačných prostriedkov a informačné technológie

Kompetencie sociálne a interpersonálne

- účinne spolupracuje vo dvojiciach a v skupine
- prispieva k diskusii v skupine a chápe potrebu spolupráce pri riešení danej úlohy
- vytvára si pozitívny obraz o sebe a podporuje zdravý seba rozvoj
- ovláda a riadi svoje konanie, váži si seba aj druhých

Kompetencie občianske

- rešpektuje, chráni a oceňuje kultúrne a historické dedičstvo
- uvedomuje si základné humanistické hodnoty a uplatňuje princípy demokracie
- rozhoduje sa v záujme podpory a ochrany zdravia

Kompetencie pracovné

- vytvára si pracovné návyky a prácu prijíma pozitívne
- je flexibilný a schopný prijať rôzne zmeny

Kompetencie existencionálne

- objavuje zmysel pravdy a spravodlivosti
- chápe zmysel života a pozitívne hodnotí svoj život
- je schopný posúdiť a oceniť hodnotu vzťahov, priateľstva, rodiny, manželstva a pod.
- objavuje hranice života – smrť a kresťanský pohľad na večný život

Prierezové témy

Enviromentálna výchova

- žiak prejavuje úctu k živým aj neživým súčasťam prírody
- žiak je vedený k ochrane prírody ako Božieho stvorenstva

Multikulturálna výchova

- žiak chápe dôležitosť kultúry v živote človeka
- žiak je vedený k tolerancii a úcte k iným kultúram

Osobnostný a sociálny rozvoj

- žiak oceňuje hodnotu Biblie

- cvičí sa aktívnemu počúvaníu

Regionálna výchova

- žiak pozná tradície svojho národa a kultúry
- žiak vie rozlíšiť medzi kresťanskými a inými tradíciami a zvykmi

Tvorba projektu a prezentačné schopnosti

- žiak v spolupráci so skupinou vypracuje zadanú úlohu podľa požiadaviek
- žiak vie prezentovať svoje výsledky

Medzipredmetové vzťahy

Etická výchova

- dokáže riešiť etické problémy
- hodnotí svoje správanie a správanie druhých ľudí
- pozitívne vníma svoje okolie

Výtvarná výchova

- vytvára výtvarné práce, podieľa sa na projektoch
- vie znázorniť symboly a vysvetliť ich

Hudobná výchova

- zaspieva piesne kresťanského charakteru
- pozná známe piesne z Evanjelického spevníka

Dejepis

- orientuje sa v časovom rozmedzí prostredníctvom biblických príbehov

Informatika

- vytvára projekty prostredníctvom IKT
- vyhľadáva na internete rôzne informácie týkajúce sa danej problematiky

4. METÓDY A FORMY PRÁCE

Vo vyučovaní sa uplatňujeme predovšetkým tieto metódy a formy práce: rozhovor, dramatizácia, dialóg, diskusia, nastolenie problému, modelové situácie, učenie posilňovaním žiaduceho správania a IKT.

5. UČEBNÉ ZDROJE

Krivuš, M., Kiss Š.: Život a viera, Tranoscius, Liptovský Mikuláš, 2012, s.85, ISBN 978-80-7140-383-8

6. HODNOTENIE PREDMETU

Celkové hodnotenie sa uskutočňuje na konci prvého polroka a druhého polroka v školskom roku a žiak je klasifikovaný známkuou.

Kritéria a stratégie hodnotenia: Metodický pokyn MŠ SR č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy s platnosťou od 1.5.2011.

Náboženská výchova katolícka 5.ročník

Počet hodín týždenne: 1 hod

1. CHARAKTERISTIKA UČEBNÉHO PREDMETU

Predmet náboženská výchova/náboženstvo v nižšom strednom vzdelávaní odovzdáva základné náukové predpoklady kresťanských životných postojov a konania žiakov. Ponúka im pomoc pri orientácii v súčasnom svete z biblického hľadiska, kresťanskej tradície a vedie k oboznámeniu a ponuke kresťanského štýlu života. Umožňuje konfrontovať sa s veľkými existenčnými otázkami človeka a hľadať na ne odpovede. Zároveň je aj službou spoločnosti, kde napomáha výchove detí a mladých ľudí najmä svojím preventívnym systémom. Ovplyvňuje hodnotovú orientáciu žiakov, ktorá im pomáha byť prospešnými rodine, spoločnosti a Cirkvi. Je výchovou k zodpovednosti za vlastné konanie, učí žiakov kriticky myslieť, nenechať sa manipulovať ani nebyť manipulátormi, chápať vlastné konanie i konanie druhých ľudí v kontexte rôznych životných situácií.

2. CIELE UČEBNÉHO PREDMETU

Žiaci

- získajú povedomie úcty k jedinečnosti a neopakovateľnosti každej živej bytosti, zvlášť človeka ako originálneho Božieho stvorenia,
- prehľadujú si vedomosti o existencii a pôsobení Boha podľa učenia Katolíckej cirkvi,
- získajú vedomosti o dôležitom poslaní Panny Márie v dejinách spásy,
- naučia sa vnímať v životoch svätých Božie pôsobenie a výzvu nasledovať ich,
- získajú vedomosti o vzniku a účinkovaní Cirkvi v dejinách i v dnešnom svete,
- nadobudnú orientáciu v morálnych hodnotách, ktoré vyplývajú z Desatora a patria ku kresťanskému životnému štýlu,
- zorientujú sa v otázkach, ktoré prináša dnešná spoločnosť a v kresťanskom postoji voči nim,
- uplatnia vhodné komunikačné zručnosti k vyjadrovaniu vlastných myšlienok, citov, názorov a postojov,
 - objavia potrebu modlitby a sviatostného života pre svoj vzťah s Bohom a ľuďmi,
- získajú poznatky o iných náboženstvách, čo ich vedie k vzájomnej tolerancii,
- nadobudnú vzťah oddanosti k Trojjedinému Bohu, jeho zákonom a výzve k budovaniu jeho kráľovstva,
- získajú spôsobilosti, ktorými posilnia a uchovajú svoju vieru v Ježiša Krista ako Pána a Spasiteľa,
 - uplatnia v živote výzvu byť Ježišovými učeníkmi a odovzdávať jeho poslanstvo vo svojom okolí.

3. OBSAH UČEBNÉHO PREDMETU

Boh hovorí človeku

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none">➤ orientovať sa v pojmoch: Biblia, Sväté písmo, Starý zákon, Nový zákon,➤ vymenovať základné delenie SZ a NZ,➤ vymenovať evanjeliá,➤ hľadať podľa súradníc daný text vo Svätom Písme,➤ reprodukovať tri výroky Ježiša Krista,➤ opísať najdôležitejšie udalosti zo života sv. Cyrila a Metoda,➤ vysvetliť prínos misie sv. Cyrila a Metoda pre Slovensko,	Sväté písmo – posvätná kniha Byzantská misia na území Veľkej Moravy Žiaci vierozvestov – sv. Gorazd a sv. Bystrík

Dialóg Boha a človeka

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------

<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlíšiť formy modlitby, ➤ prerozprávať časti biblického príbehu zo života kráľa Dávida a Šalamúna, ➤ charakterizovať stručne jednotlivé prosby modlitby Otče náš, ➤ zdôvodniť potrebu modlitby pre svoj život, ➤ vymenovať tri vlastnosti (charakteristiky) dobrej modlitby 	<p>modlitba ako dialóg modlitba ako prosba, nárek, chvála, vďaka tanec, spev, slávenie, mlčanie ako modlitba miesto a čas modlitby v živote človeka</p>
--	--

Náš dialóg s Bohom

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvetliť úlohu a zmysel symbolov, ➤ vymenovať základné časti liturgického roka, ➤ priradiť správnu farbu k liturgickému obdobiu, ➤ uviesť päť prikázaných sviatkov, ➤ určiť základné časti chrámu, □ ➤ vymenovať päť liturgických úkonov a predmetov, 	<p>Komunikácia prostredníctvom symbolu náboženské symboly potreba slávenia v živote človeka liturgický rok miesto slávenia – posvätné miesta</p>

Obeta Božieho ľudu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ➤ opísať prostredníctvom príkladu zo života zmysel obety, ➤ uviesť príklady obety druhých ľudí, ➤ vysvetliť jednoduchým spôsobom sprítomnenie Ježišovej obety pri sv. omši a potrebu sa jej zúčastniť, ➤ nájsť analógiu medzi baránkom v SZ a Božím baránkom v NZ, ➤ rozlíšiť časti sv. omše, ➤ charakterizovať symbolický význam obetných darov chleba a vína pri sv. omši, 	<p>Obeta, obetavosť, jej zmysel v živote človeka náboženský význam slova obeta židovský a kresťanský obetný kult obeta Ježiša Krista sv. omša osobná obeta</p>

Dialóg cez službu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vymenovať formy pomoci Cirkvi chudobným a biednym v dejinách a v súčasnosti, ➤ vymenovať troch svätcov, ktorí zasvätili svoj život pomoci iným, ➤ porovnať možnosti angažovanosti chlapcov a dievčat v službe rodine a spoločenstvu, ➤ oceniť službu rodičov pre rodinu, ➤ poukázať na úlohu kňaza ako Božieho služobníka, ➤ vysvetliť potrebu sviatosti manželstva, kňazstva a zasväteného života z pohľadu služby. 	<p>Cirkev slabých (etika chudoby a milosrdenstva v Cirkvi, kláštorná starostlivosť o chudobných a chorých) starostlivosť o chudobných a chorých v súčasnej farnosti (charita, paliatívna starostlivosť) služba chorým, služba ľudskej rodine a služba Cirkvi a spoločnosti sviatosti služby spoločenstvu (sviatosť manželstva a kňazstva)</p>

4. METÓDY A FORMY PRÁCE

Vo vyučovaní sa uplatňujeme predovšetkým tieto metódy a formy práce: rozhovor, dramatizácia, dialóg, diskusia, nastolenie problému, modelové situácie, učenie posilňovaním žiaduceho správania a IKT.

5. UČEBNÉ ZDROJE

Tribulová D.: Poznávanie cez dialóg – učebnica katolíckeho náboženstva pre 5.ročník základných škôl – západný obrad, Katolícke pedagogické a katechetické nakladateľské centrum, 2014, s.120, ISBN 978-80-8161-233-6

6. HODNOTENIE PREDMETU

Celkové hodnotenie sa uskutočňuje na konci prvého polroka a druhého polroka v školskom roku a žiak je klasifikovaný známkou.

Kritéria a stratégie hodnotenia: Metodický pokyn MŠ SR č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy s platnosťou od 1.5.2011.

Technika 5.ročník

Počet hodín týždenne: 1

1. CHARAKTERISTIKA UČEBNÉHO PREDMETU

Učebný predmet vedie žiakov k získaniu základných užívateľských zručností v rôznych oblastiach ľudskej činnosti a prispieva k poznaniu trhu práce, vytváraniu životnej i profesijnej orientácie žiakov. Koncepcia predmetu vychádza z konkrétnych životných situácií, v ktorých človek prichádza do priameho kontaktu s ľudskou činnosťou a technikou v jej rozmanitých podobách a širších súvislostiach a prostredníctvom technických vymožeností chráni svet a kultúrne pamiatky.

Predmet musí byť založený predovšetkým na praktickej činnosti. Jeho náplň sa cielene zameriava na zručnosti a návyky pre uplatnenie žiakov v ďalšom živote a spoločnosti. Je založený na tvorivej myšlienkovej spoluúčasti a spolupráci žiakov.

Náplň učebného predmetu je určená všetkým žiakom bez rozdielu pohlavia. Žiaci sa učia pracovať s rôznymi materiálmi a pomôckami a osvojujú si základné pracovné zručnosti a návyky, rozvíjajú tvorivé technické myslenie. Pri navrhovaní výrobkov v oblasti dizajnu a pracovných postupov spájajú praktické zručnosti s tvorivým myslením. Základné vzdelávanie obohacuje o dôležitú zložku tým, že kladie základy z oblasti techniky, ktoré sú nevyhnutné pre ďalšie štúdium a uplatnenie človeka v reálnom živote. Žiaci sa učia plánovať, organizovať a hodnotiť pracovnú činnosť samostatne i v skupine. Sú vedení k dodržiavaniu zásad bezpečnosti a hygieny pri práci. V závislosti na veku žiakov sa postupne buduje systém, ktorý žiakom poskytuje dôležité informácie z pracovnej oblasti a pomáha im pri zodpovednom rozhodovaní o ďalšom profesijnom zameraní i rozhodovaní v živote.

2. CIELE UČEBNÉHO PREDMETU

Žiaci

- rozlíšia a bezpečne použijú prírodné a technické materiály, nástroje, náradie a zariadenia;
- si osvoja dodržiavanie stanovených pravidiel a adaptujú sa na zmenené alebo nové úlohy a pracovné podmienky;
- experimentujú s nápadmi, materiálmi, technológiami a technikami;
- si vytvoria vhodné návyky pre rodinný život;
- pociťujú zodpovednosť za svoje zdravie, ľudské vzťahy a financie ako aj za pohodlie a bezpečnosť v ich bezprostrednom okolí;
- cítia zodpovednosť za kvalitu svojich i spoločných výsledkov práce;
- si osvoja základné pracovné zručnosti a návyky z rôznych pracovných oblastí, organizujú a plánujú prácu a používajú vhodné nástroje, náradie a pomôcky pri práci i v bežnom živote;
- vytrvalo a sústavne plnia základné úlohy, uplatňujú tvorivosť a vlastné nápady pri pracovnej činnosti a pri vynakladaní úsilia na dosiahnutie kvalitného výsledku;
- si vytvoria nový postoj a hodnoty vo vzťahu k práci človeka a životnému prostrediu;
- chápu prácu a pracovné činnosti ako príležitosti na sebarealizáciu, sebaaktualizáciu a na rozvíjanie podnikateľského myslenia;
- sa orientujú v rôznych odboroch ľudskej činnosti, formách fyzickej i duševnej práce, osvoja si potrebné poznatky a zručnosti významné na možnosti uplatnenia, na voľbu vlastného profesijného zamerania a na ďalšiu profesijnú a životnú orientáciu.

3. OBSAH UČEBNÉHO PREDMETU

Vzdelávací štandard učebného predmetu technika sa člení na dva tematické okruhy technika a ekonomika domácnosti, pričom každý z nich sa ďalej člení na jednotlivé tematické celky. Dôraz sa kladie na tematický okruh technika. Škola je povinná odučiť z tematického okruhu technika najmenej dve tretiny z celkovej časovej dotácie vyučovacieho predmetu v každom školskom roku a najviac jednu

tretinu z celkovej časovej dotácie vyučovacieho predmetu v školskom roku z tematického okruhu ekonomika domácnosti podľa svojich materiálno-technických a personálnych podmienok.

Človek a technika

Technika a my

Človek a výroba v praxi

Remeslo

Ako vzniká výrobok

Čo je dizajn

Úžitkové a darčkové predmety

Úžitkové a darčkové predmety

Od nápadu k marketingu

Plánovanie a vedenie domácností

Životné potreby

Peniaze

Domáce práce a údržba domácností

Kde niet poriadku, ide všetko do úpadku

Čo sa nosí, to sa znoší

Odpad z domácností a čo s ním

Príprava jedál a výživa

Kuchyňa pod lupou

Stolovanie

Ručné práce

Učíme sa ručne šiť

Tkaniny

Robia šaty človeka?

TECHNIKA

Človek a technika

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže: ➤ dodržiavať pravidlá BOZP, hygieny a správania sa, ➤ vysvetliť pojem technika v užšom a širšom zmysle slova, ➤ uviesť príklady pozitívnych a negatívnych vplyvov techniky na človeka, prírodu a spoločnosť, ➤ zdôvodniť na príkladoch potrebu pozitívneho prístupu človeka k tvorbe techniky, ➤ vypracovať projekt na tému z ochrany prírody. 	<p>školský poriadok, pracovný poriadok v školskej dielni technika prostredie technické – prírodné – spoločenské, vzťahy medzi nimi ochrana, príroda, negatívne vplyvy techniky</p>

Človek a výroba v praxi

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------

<ul style="list-style-type: none"> ➤ porovnať profesie remeselníkov v minulosti a v súčasnosti, ➤ vysvetliť pojem výrobok, ➤ opísať proces vzniku jednoduchého výrobku, ➤ vyhľadať príklady výrobkov, pracovných nástrojov a pracovného náradia remeselníkov v minulosti a v súčasnosti, ➤ vyhodnotiť priebeh tematickej exkurzie z výroby, ➤ prezentovať návrh a zhotovenie vlastného jednoduchého výrobku z dostupných prírodných materiálov v danom regióne 	<p>Remeslo, remeselník, pracovný nástroj, pracovné náradie, remeslá v minulosti a v súčasnosti výrobok, vznik výrobku: myšlienka – proces výroby – výrobok návrh výrobku človeku spríjemňujúceho život</p>
--	--

Úžitkové a darčkové predmety

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vytvoriť náčrt jednoduchého výrobku, ➤ vybrať technické materiály a nástroje na zhotovenie výrobku, ➤ navrhnuť postup práce pri zhotovení výrobku, ➤ zhotoviť navrhnutý výrobok, ➤ prezentovať výsledky svojej práce. 	<p>Surovina, materiál, polotovar, darčkový a úžitkový predmet, myšlienka, návrh, náčrt, rozmery, náradie a nástroje, postup práce materiál: špajdľa, vetvička, gaštan, plastelína, kôra, látka, tenký drôt, alobal, kartón a pod. výrobky: náhrdelník; náušnice; náramok; zvieratko; počítadlo; svietnik; kvet; stojan na pero; stojan na „mobil“ a pod.</p>

EKONOMIKA DOMÁCNOSTI - výberovo nasledovné TC:

Plánovanie a vedenie domácnosti

Svet práce

Domáce práce a údržba domácnosti

Príprava jedál a výživa

Ručné práce

Rodinná príprava

Pestovateľské práce a chovateľstvo

4. METÓDY A FORMY PRÁCE

- motivačné metódy /rozprávanie, rozhovor, demonštrácia/ - ich cieľom je vzbudiť záujem žiakov,

- expozičné metódy /vysvetľovanie, inštruktáž, demonštrácia, rozhovor/ - cieľom je osvojiť si nové poznatky a zručnosti,

- fixačné metódy / ústne opakovanie, opakovanie s využitím učebnice, / - ich cieľom je osvojenie a utvrdenie učiva.

5. UČEBNÉ ZDROJE

Technika pre 5.ročník ZŠ " inšpirácia okolo nás ", Raabe , Bratislava 2015

Internet, webové stránky

6. HODNOTENIE

Hodnotí sa teoretická časť, praktická časť, projekt, samostatná práca, práca s knihou, aktivita, prístup k predmetu. žiak je hodnotený na základe známok z ústnych odpovedí, známok z praktických aktivít v triede a učebni. Klasifikácia je formou známok sa riadi metodickým pokynom na hodnotenie a klasifikáciu č. 22/2011.

Matematika 5.ročník

Počet hodín týždenne: 5

1. CHARAKTERISTIKA UČEBNÉHO PREDMETU

Predmet matematika v nižšom strednom vzdelávaní je prioritne zameraný na budovanie základov matematickej gramotnosti a na rozvíjanie kognitívnych oblastí – vedomosti (ovládanie faktov, postupov), aplikácie (používanie získaných vedomostí na riešenie problémov reálneho života), zdôvodňovanie (riešenie zložitejších problémov, ktoré vyžadujú širšie chápanie súvislostí a vzťahov).

Vyučovanie matematiky musí byť vedené snahou umožniť žiakom, aby získavali nové vedomosti špirálovite, vrátane opakovania učiva na začiatku školského roku, s výrazným zastúpením propedeutiky, prostredníctvom riešenia úloh s rôznorodým kontextom, aby tvorili jednoduché hypotézy a skúmali ich pravdivosť, vedeli používať rôzne spôsoby reprezentácie matematického obsahu (text, tabuľky, grafy, diagramy), rozvíjali svoju schopnosť orientácie v rovine a priestore. Má napomôcť rozvoju ich algoritmického myslenia, schopnosti pracovať s návodmi a tvoriť ich. Vyučovanie by malo viesť k budovaniu vzťahu medzi matematikou a realitou, k získavaniu skúseností s matematizáciou reálnej situácie a tvorbou matematických modelov. Matematika na 2. stupni ZŠ sa podieľa na rozvíjaní schopností žiakov používať prostriedky IKT na vyhľadávanie, spracovanie, uloženie a prezentáciu informácií. Použitie vhodného softvéru by malo uľahčiť niektoré namáhavé výpočty alebo postupy a umožniť tak sústredenie sa na podstatu riešeného problému. Obsah vzdelávania je spracovaný na kompetenčnom základe. Pri objavovaní a prezentácii nových matematických poznatkov sa vychádza z predchádzajúceho matematického vzdelania žiakov, z ich skúseností s aplikáciou už osvojených poznatkov. Výučba sa prioritne zameriava na rozvoj žiackych schopností, predovšetkým väčšou aktivizáciou žiakov.

Vzhľadom na charakter predmetu je potrebné prispôbiť schopnostiam žiakov rýchlosť preberania tematických celkov rovnako ako ich poradie, prípadné rozdelenie na časti a presuny v rámci ročníkov. V porovnaní s predchádzajúcim vzdelávacím štandardom sú v tomto štandarde upravené a presunuté niektoré tematické celky. Preto je nutné na každej škole prispôbiť poradie tematických celkov a ich rozloženie do ročníkov tak, aby všetci žiaci do skončenia ZŠ absolvovali celý vzdelávací štandard uvedený v tomto dokumente. Poradie tematických celkov v ročníku nie je týmto dokumentom určené. Podľa potrieb žiakov je vhodné sa k učivu viackrát vracať. Žiaci daného ročníka by mali ovládať výkonový a obsahový štandard školského vzdelávacieho programu predchádzajúcich ročníkov, preto je tiež potrebné minimálne na úvod každého ročníka a vždy, keď je to podľa učiteľa potrebné, zaradiť primerané opakovanie učiva.

2. CIELE UČEBNÉHO PREDMETU

Žiaci

- získajú schopnosť používať matematiku v svojom budúcom živote,
- rozvíjajú svoje logické a kritické myslenie,
- argumentujú, komunikujú a spolupracujú v skupine pri riešení problému,
- spoznajú matematiku ako súčasť ľudskej kultúry a dôležitý nástroj pre spoločenský pokrok,
- čítajú s porozumením primerané súvislé texty obsahujúce čísla, závislosti a vzťahy a nesúvislé texty obsahujúce tabuľky, grafy a diagramy,
- využívajú pochopené a osvojené postupy a algoritmy pri riešení úloh, vedia matematizovať reálnu situáciu a interpretovať výsledok,
- vyhľadávajú, získavajú a spracúvajú informácie z primerane náročne spracovaných zdrojov vrátane samostatnej práce s učebnicou a ďalšími textami,
- osvoja si základné primerané matematické pojmy, poznatky, znalosti a postupy uvedené vo vzdelávacom štandarde,
- rozvíjajú zručnosti, ktoré súvisia s procesom učenia sa, s aktivitou na vyučovaní a s racionálnym a samostatným učením sa.

3. OBSAH UČEBNÉHO PREDMETU

Prehľad tematických celkov a ich obsahu

Vytvorenie oboru prirodzených čísel do a nad milión, desatinné čísla

Rád číslí v zápise prirodzeného čísla, porovnanie, usporiadanie, zaokrúhľovanie, zobrazovanie na číselnej osi. Desatinné číslo, rád číslí v jeho zápise, porovnanie, usporiadanie, zaokrúhľovanie, zobrazovanie desatinných čísel na číselnej osi (ako zovšeobecnenie skúseností s obdobnými činnosťami pre prirodzené čísla).

Počtové výkony s prirodzenými číslami

Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel spamäti, písomne a na kalkulačke (písomne hlavne kvôli pochopeniu princípu). Násobenie a delenie prirodzených čísel spamäti (v obore do 100, mimo obor do 100 s násobkami 10, 100, atď.), písomne a na kalkulačke vrátane delenia so zvyškom. Znak deliteľnosti 2, 3, 5, 10. Dohoda o poradí počtových výkonov, porovnanie s poradím operácií na kalkulačkách používaných žiakmi. Propedeutika počítania s približnými (zaokrúhlenými) číslami.

Obvod a obsah obdĺžnika a štvorca

Použitie štvorcovej siete ako propedeutiky približného výpočtu obsahu rovinných útvarov. Obvod a obsah obdĺžnika a štvorca. Výpočet obvodov a obsahov obrazcov zložených zo štvorcov a obdĺžnikov, Premena jednotiek obsahu.

Kombinatorika, pravdepodobnosť, štatistika

Riešenie jednoduchých kombinatorických úloh (na základe hier a pokusov). Pravdepodobnostné hry a pokusy.

Úlohy zamerané na logiku

Všeobecné výroky a kvantifikátory (všetci, aspoň jeden, práve, najmenej, najviac, nikto, ...). Objav negácie jednoduchých kvantifikovaných výrokov. Konkrétne úlohy na ukázanie istej, novej a nemožnej udalosti.

Počtové výkony s desatinnými číslami

Sčítanie a odčítanie, násobenie a delenie desatinných čísel (spamäti a písomne, jednoduché úlohy slúžiace predovšetkým na pochopenie princípu spamäti, ostatné výpočty hlavne na kalkulačke). Sčítanie a odčítanie, resp. násobenie a delenie ako navzájom opačné operácie, využitie tejto skutočnosti pri riešení jednoduchých úloh ako propedeutika rovníc.

Kombinatorika, pravdepodobnosť, štatistika

Ďalšie kombinatorické úlohy a pravdepodobnostné hry. Plánovitý zber údajov a ich systemizácia.

Finančná gramotnosť

Úlohy rozvíjajúce logiku

Význam a použitie spojok „a“, „alebo“, „buď- alebo“, „ak, tak“ v konkrétnych formuláciách. Posudzovanie dodržania jednoduchých pravidiel (napr. pravidiel spoločenských hier), vyhlášok a nariadení (napr. dopravné predpisy) v konkrétnych prípadoch. Pravdivé a nepravdivé tvrdenia vzťahujúce sa k prebranému učivu, potvrdenie, vyvrátenie.

4. METÓDY A FORMY PRÁCE

Rozhovor, demonštrácia významu dodržiavania bezpečnostných predpisov na konkrétnych príkladoch.
Samostatná práca žiakovi.
Práca v dvojiciach.
Skupinová práca.
Súťaže.

5. UČEBNÉ ZDROJE

- Matematika pre 5. ročník ZŠ

- Zbierka úloh z matematiky pre 5. – 9. ročník
- Hravá matematika
- Hravá matematika pre 5. ročník

6. HODNOTENIE PREDMETU

Spôsoby hodnotenia:

- verbálne (slovné) – hodnotiť sa bude aktivita na hodine, úprava písomného prejavu, spolupráca so spolužiakmi
- neverbálne (mimika, gestá, písomné - známku)

Žiaci budú na hodinách matematiky hodnotení známku. Hodnotiť sa budú ústne odpovede a písomné prejavy žiakov (školské písomné práce, tematické kontrolné práce, priebežné kontrolné práce, vstupné a výstupné testy, krátke päťminútovky, domáce úlohy, aktivita na hodine).

Tabuľka hodnotenia písomných prác:

100 - 90%	výborný
89 - 70%	chváľitebný
69 - 50%	dobrý
49 - 25%	dostatočný
24 - 0%	nedostatočný

Dôležité bude aj sebahodnotenie žiakov a hodnotenie spolužiakmi. Žiaci budú hodnotení podľa Metodického pokynu MŠ č.22/2011- 3121/12824:4-921 z 1.mája 2011 na hodnotenie žiakov Z

Predmet MAT je klasifikovaný na vysvedčení známkami.

Prospech žiaka klasifikujeme stupňami:

- 1 – výborný,
- 2 – chváľitebný,
- 3 – dobrý,
- 4 – dostatočný,
- 5 – nedostatočný

Pri hodnotení výsledkov práce žiaka sa postupuje v súlade s:

- a) výchovno-vzdelávacími požiadavkami vzdelávacích programov,
- b) požiadavkami na rozvoj všeobecných kompetencií,
- c) učebnými plánmi, učebnými osnovami a štandardami.

Informatika 5.ročník

Počet hodín týždenne: 1

1. CHARAKTERISTIKA UČEBNÉHO PREDMETU

V predmete informatika sa prelínajú dve zložky. Jedna zložka je zameraná na získanie konkrétnych skúseností a zručností pri práci s počítačom i aplikáciami – na prácu s digitálnymi technológiami. Druhá zložka je zameraná na budovanie základov informatiky. Hlavne na riešenie problémov pomocou počítačov. Prvá zložka tvorí základ vyučovania informatiky v rámci primárneho vzdelávania a z väčšej časti sa prelína i celým nižším stredným vzdelávaním. Skúsenosti získané praktickou činnosťou v tejto oblasti sú potom dobrým predpokladom pre zvládnutie druhej zložky, ktorá má dominantné postavenie pri výučbe informatiky na strednej škole. Zároveň sa však druhá zložka objavuje už i v primárnom vzdelávaní, aj keď iba vo veľmi jednoduchej forme. Informatika

zároveň pripravuje žiakov na to, aby korektne využívali takto nadobudnuté zručnosti a poznatky i v iných predmetoch.

2. CIELE UČEBNÉHO PREDMETU

Žiaci :

- uvažujú o informáciách a rôznych reprezentáciách, používajú vhodné nástroje na ich spracovanie,
- uvažujú o algoritmoch, hľadajú a nachádzajú algoritmické riešenia problémov, vytvárajú návody, programy podľa daných pravidiel,
- logicky uvažujú, argumentujú, hodnotia, konajú zdôvodnené rozhodnutia,
- poznajú princípy softvéru a hardvéru a využívajú ich pri riešení informatických problémov,
- komunikujú a spolupracujú prostredníctvom digitálnych technológií, získavajú informácie na webe,
- poznajú, ako informatika ovplyvnila spoločnosť,
- rozumejú rizikám na internete, dokážu sa im brániť a riešiť problémy, ktoré sa vyskytnú
- rešpektujú intelektuálneho vlastníctvo.

3. OBSAH UČEBNÉHO PREDMETU

Vzdelávací obsah informatiky v Štátnom vzdelávacom programe je rozdelený na päť tematických okruhov:

- Reprezentácia a nástroje – práca s grafikou
- Reprezentácie a nástroje – práca s textom
- Reprezentácie a nástroje – práca s tabuľkami
- Reprezentácie a nástroje - prezentáciami
- Reprezentácie a nástroje – štruktúry
- Komunikácia a spolupráca – práca s webovou stránkou
- Komunikácia a spolupráca – vyhľadávanie na webe
- Algoritmické riešenie problémov – analýza problému
- Algoritmické riešenie problémov – jazyk na zápis riešenia
- Algoritmické riešenie problémov – pomocou postupnosti príkazov
- Softvér a hardvér – práca so súbormi a priečkami
- Softvér a hardvér – počítač a prídavné zariadenia
- Softvér a hardvér – programy proti vírusom a špehovaniu
- Informačná spoločnosť – bezpečnosť a riziká
- Informačná spoločnosť – digitálne technológie v spoločnosti

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE

- vytvára textové dokumenty aj s použitím obrázkov a tabuliek
- rozumie pojmom algoritmus, program, programovanie v programovacom jazyku Imagine
- získava základy algoritmického myslenia a schopnosť uvažovať pomocou IKT.
- pracuje s elektronickou poštou
- pracuje s internetovým prehliadačom
- chápe spôsob a mechanizmus vyhľadávania informácií na internete, dokáže presnejšie a adresnejšie vyhľadať požadované informácie
- pozná spôsob využitia vstupných a výstupných zariadení počítača
- spravuje súbory a priečky
- uvedomuje si dôležitosť využívania IKT v rôznych oblastiach spoločenského aj súkromného života
- uvedomuje si bezpečnostné riziká pri práci s internetom

POSTOJE

- naučiť žiakov pristupovať k riešeniu problémov,
- byť otvoreným k novým objavom, vedeckým a technickým informáciám,
- vzbudiť u žiakov záujem o informatiku, prírodné vedy a svet techniky,
- snažiť sa pochopiť informatické princípy a využívať ich vo svojom živote, lebo človek je súčasťou spoločnosti, v ktorej sa využívajú
- osvojiť si a rozvíjať postupy, riešenia problémov a algoritmické myslenie a tým sa rozvíjajú nielen manuálne zručnosti, ale aj rozumové schopnosti,
- vytvárať pozitívny vzťah žiakov k procesu poznávania a zdokonaľovania svojich schopností

4. METÓDY A FORMY PRÁCE

Metódy

- motivačné metódy (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, motivačný problém, motivačná demonštrácia)
- aktivizujúce metódy (situačná metóda, kooperatívne vyučovanie)
- expozičné metódy (rozprávanie, vysvetľovanie, rozhovor, demonštračná metóda, inštruktáž)
- problémové metódy (projektová metóda, brainstorming)
- fixačné metódy (metódy opakovania a precvičovania pomocou úloh na pracovných listoch)
- diagnostické metódy (pozorovanie)

Formy

- vyučovacia hodina v počítačovej učebni, práca s počítačom
- vyučovacia hodina v učebni s interaktívnou tabuľou
- praktické aktivity
- samostatná práca žiakov
- práca žiakov vo dvojiciach
- skupinová práca
- samostatné učenie prostredníctvom informačnej a komunikačnej techniky
- experimentovanie (samostatné hľadanie, skúšanie, objavovanie)
- projektové vyučovanie

5. UČEBNÉ ZDROJE

Internet, odborné časopisy, CD, DVD, interaktívna tabuľa, Tvorivá informatika (zošit o číslach a tabuľkách, zošit obrázkoch, zošit o práci s textom, zošit s internetom, Informatika okolo nás).

6. HODNOTENIE PREDMETU

Spôsoby hodnotenia:

- **verbálne (slovné)** – ústne odpovede, počítačové zručnosti, prezentácie projektov
- **písomné** – hodnotenie krátkych písomných prác,

Predmet je hodnotený podľa Metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie žiakov ZŠ ISCED 2, (MŠVVŠ SR, č. 2011-3121/12824:4-921)

Predmet INFORMATIKA je klasifikovaný na vysvedčení známkami.

Prospech žiaka klasifikujeme stupňami:

- 1 – výborný,
- 2 – chváľitebný,

- 3 – dobrý,
- 4 – dostatočný,
- 5 – nedostatočný

Pri hodnotení výsledkov práce žiaka sa postupuje v súlade s:

- a) výchovno-vzdelávacími požiadavkami vzdelávacích programov,
- b) požiadavkami na rozvoj všeobecných kompetencií,
- c) učebnými plánmi, učebnými osnovami a štandardami.

Výtvarná výchova 5. ročník

Počet hodín týždenne: 1

1. CHARAKTERISTIKA UČEBNÉHO PREDMETU

Výtvarná výchova je predmet, na ktorom žiaci prostredníctvom výtvarných činností spoznávajú vyjadrovacie prostriedky vizuálnych umení (kresby, maľby, plastiky, fotografie, dizajnu, architektúry, videa a filmu). Všetky ostatné didaktické formy ako používanie učebnice, edukačných materiálov, premietanie filmov a podobne sú len doplnkovými aktivitami (v rámci motivácie alebo následných ukážok, diskusií).

Ťažiskom je práca žiakov s výtvarnými materiálmi, technikami a nástrojmi (od ceruzky až po fotoaparát a počítač). Zahŕňa tvorbu od vymyslenia nápadu (čo chcú žiaci vytvoriť), cez nachádzanie formy (ako to vyjadriť), až po realizáciu (schopnosť previesť nápad a formu v materiáli prostredníctvom výtvarnej techniky). Prostredníctvom tohto procesu sa jednak zvyšuje gramotnosť žiakov – schopnosť rozumieť vizuálnym znakom na základe vlastnej skúsenosti, jednak sú uvádzaní do znalosti rôznych foriem súčasnej vizuálnej kultúry i kultúrnej tradície. Žiaci touto formou získavajú dôležité kompetencie porozumenia reklame, filmu a videu, dizajnu, architektúre; fotografiám obrazom a objektom, ktoré ich obklopujú a vytvárajú ich „obraz sveta“.

2. CIELE UČEBNÉHO PREDMETU

Hlavný cieľ:

Žiaci sú prostredníctvom aktívnych činností uvádzaní do vizuálnej kultúry a komunikácie – na úrovni poznania i vlastného vyjadrovania.

Žiaci:

- spoznávajú vyjadrovacie prostriedky vizuálnych umení – výtvarného umenia, fotografie, dizajnu, architektúry, videa a filmu, rozumejú im a získavajú základnú gramotnosť v ich používaní,
- rozvíjajú si pozorovacie schopnosti, schopnosti reagovať na vizuálne podnety a výtvarne ich spracovávať,
- rozvíjajú tvorbu vlastných myšlienkových konceptov a ich formálnu a technickú realizáciu,
- spoznajú a slovné pomenujú (výraz), formu, námet umeleckých diel a svoj zážitok z nich výtvarne interpretujú,
- poznávajú vybrané typické diela vizuálnej kultúry, reprezentujúce smery moderného a súčasného umenia a historické slohy,
- osvojujú si primerané kultúrne postoje, názory a hodnotové kritériá; cez zážitky aktívneho vyjadrovania a vnímania umeleckých diel sú uvádzaní do poznávania hodnôt umenia a kultúry – vo vzťahu k tradícií a na úrovni aktuálneho myslenia a interpretácie.

3. OBSAH UČEBNÉHO PREDMETU

Obsah vyučovania VV tvorí sústava edukačných tém. Každá z tém zodpovedá riešeniu určitého výtvarného problému. Témy sú zoradené v metodických radoch.

Metodický rad predstavuje riešenie príbuzných výtvarných problémov v priereze ročníkov (v tabuľke vodorovný rad), vždy na úrovni zodpovedajúcej veku. Takéto zoradenie sleduje stupňovanie náročnosti pri štruktúrovaní osobnosti žiaka. Zoradenie edukačných tém v rámci jedného ročníka (v tabuľke zvislý rad) umožňuje učiteľovi sledovať motivačné nadväznosti, prípadne ich zgrupovať a tvoriť z nich edukačné projekty. Takto koncipovaná sieť edukačných tém predstavuje model, s ktorým môže učiteľ dynamicky pracovať – podľa potreby preraďovať témy v časovom pláne jedného ročníka i medzi ročníkmi. Témy napĺňa konkrétnymi úlohami (zadaniami pre žiakov) učiteľ.

Niektoré edukačné témy sú alternatívne – označené ako a), b). V metodickej prílohe osnov sú k jednotlivým metodickým radom vypracované vzorové úlohy, mali by však slúžiť ako nezáväzná inšpirácia pre učiteľov. Okrem navrhovaného priebehu úlohy obsahujú možné motivačné a námetové

východiská, navrhovanú techniku (pokiaľ nie je predmetom edukačnej témy) a vyjadrujú ciele každej úlohy.

4. METÓDY A FORMY PRÁCE

Metodické východiská predmetu VV je programovaný a riadený proces, v ktorom ale učiteľ iniciuje, rešpektuje a podporuje nápady a individuálne riešenia žiaka. Východiskami tohto procesu sú:

1. činnosti žiakov, ktoré vychádzajú z myšlienkových, formálnych a technických procesov výtvarných a vizuálnych umení. Sú založené na súčasnom stave poznania vizuálnej kultúry;

2. témy/námety/obsahy zobrazovania, ktoré majú svoj dôležitý antropologický a kultúrny charakter; VV predstavuje v rámci obsahu vyučovania jedinečnú možnosť tematizovať základné antropologické koncepty:

a) koncepty časopriestoru (čas, priestor, pohyb, mierka, hĺbka, výška, šírka ...),

b) kultúrne archetypy vyjadrovania prírody (živly, prírodné polarizácie...),

c) kategórie estetického prežívania (krása, škaredosť, neurčitost', drsnosť, jemnosť ...),

d) kategórie uvedomovania si osobnej a kultúrnej identity (ja, iný, cudzinec, priateľ, postihnutý ...; kultúrne rozdielnosti vo vizuálnom vyjadrovaní sveta),

e) kategórie afektivity (radosť, bolesť, smútok, náladu ...).

Témy ponímame z hľadiska:

a) osobnosti a veku žiaka, ŠVP, Výtvarná výchova – príloha ISCED 2 © Štátny pedagogický ústav

b) edukačných cieľov,

c) kultúrno-spoločenskej reality.

Žiak spracováva (mentálne i formálne) symboly, ktoré vizuálne vyjadrujú jeho predstavy a fantazijné koncepty, alebo sa odvolávajú na javovú stránku sveta. Na rozdiel od iných predmetov, ktoré sa zaoberajú niektorými z týchto tém, VV angažuje osobnosť žiaka v inom zmysle: neučí sa o nich, ale vyjadruje ich, hľadá svoj spôsob ich vyjadrenia. To kladie vyššie nároky na senzomotorické a afektívne ciele predmetu a tým dopĺňa predmety, v ktorých prevažuje cieľ kognitívny.

V reflexii diel výtvarného umenia, dizajnu, architektúry, filmu a videa. V nižšom sekundárnom vzdelávaní sa zvyšuje dôraz na poznávanie a veku primeraný rozbor diel vizuálnej kultúry – jednak kľúčových diel reprezentujúcich historické epochy a kultúry, jednak diel reprezentujúcich súčasné tendencie vizuálnych umení.

5. UČEBNÉ ZDROJE

Výtvarná výchova učebnica pre 5. ročník základných škôl, Čarný, CD-2009-29720/28202-5:911, platnosť 5 rokov

6. HODNOTENIE PREDMETU

Ťažiskovou formou hodnotenia je osobný rozhovor so žiakom, v ktorom učiteľ žiakovi poskytne citlivú, veku primeranú, analyticky podloženú spätnú väzbu o rôznych aspektoch jeho činnosti (viď kritériá hodnotenia). Vo vzájomnej komunikácii má žiak možnosť klásť otázky, alebo zdôvodniť svoj prístup. Túto formu odporúčame príležitostne kombinovať aj so sebahodnotením žiaka. Nevyhnutnou formou hodnotenia je aj škálovanie formou známok, porovnateľné so známokovaním, aké sa používa v iných predmetoch vyučovaných na škole.

Odporúčame hodnotenie výtvarnej výchovy na ZŠ primerane zosúladiť so spôsobom hodnotenia ostatných predmetov. Nie je nutné známkovať každú prácu a každý výkon žiaka. Je na voľbe učiteľa, ktoré úlohy bude hodnotiť, aby poskytli žiakovi i prostrediu dostatočný obraz o jeho kvalitách a vývoji. Odporúčame však, aby žiak bol hodnotený z úloh v rámci rozličných metodických radov, aby bola vyváženosť výkonu žiaka, nakoľko môžu byť rozdiely vzhľadom na rôznorodosť záujmov a schopností žiakov.

Kritériá hodnotenia učiteľ má brať ohľad nato, že výtvarný prejav súvisí s fantáziou, seba projekciou, záujmami a intímny svetom žiaka, a že toto hľadisko sa bude prejavovať aj v jeho riešení výtvarných úloh iniciovaných učiteľom. Preto sa pri hodnotení musí vyvarovať paušálnych súdov a šablónovitých kritérií, ktoré by sa mohli necitlivo dotknúť osobnostného zamerania žiaka. Uprednostňujeme osobný, diferencovaný prístup.

Výsledok výtvarnej činnosti je síce dôležitý, u žiaka naň vzniká obyčajne citová väzba –spokojnosť dieťaťa s vlastným výkonom, čo ho následne motivuje pre ďalšiu výtvarnú prácu a udržiava jeho záujem o sebavyjadrovanie. Je teda potrebné, aby učiteľ k nemu zaujímal stanovisko.

Učiteľ u žiaka hodnotí, primerane veku:

- a) priebeh vytvárania postojov: -prístup k činnostiam z hľadiska tvorivosti, t. j. platenie vlastných inovatívnych nápadov a vlastného zamerania pri realizácii edukačnej úlohy,- otvorenosť voči experimentovaniu, skúšanie iných, svojských riešení, -cieľavedomosť riešení, -záujem o činnosti v rámci edukačných úloh a prípravy pomôcok,- schopnosť spolupracovať,- schopnosť zaujímať stanoviská k výsledkom svojej práce a práce spolužiakov;
- b) priebeh získavania zručností a spôsobilostí: -technické zručnosti (ovládanie požadovaných nástrojov, materiálov a technických operácií s nimi),-formálne zručnosti (vyjadrovanie sa prostredníctvom výtvarného jazyka),-mentálne spôsobilosti na úrovni rozvoja vnímania a prežívania,- mentálne spôsobilosti na úrovni rozvoja predstavivosti a fantázie,- mentálne spôsobilosti na úrovni myslenia (vlastné témy, koncepcie, návrhy; schopnosť analyzovať a syntetizovať, pomenovať procesy, interpretovať zážitky);
- c) priebeh získavania vedomostí: -znalosti oblastí vizuálnej kultúry a výtvarného umenia súvisiacich s preberanými edukačnými úlohami,- pochopenie výtvarného diela a schopnosť interpretovať ho,- znalosť materiálov, techník, médií a procesov ich používania;
- d) schopnosť realizácie výsledného artefaktu.

Na základe metodického pokynu č.22/2011 z 1. mája 2011 na hodnotenie žiakov základnej školy

Hudobná výchova 5. ročník

Počet hodín týždenne: 1

1. CHARAKTERISTIKA UČEBNÉHO PREDMETU

Hudobná edukácia v nižšom strednom vzdelávaní predstavuje kontinuálne, systémové a cieľavedomé pokračovanie hudobnej edukácie primárneho stupňa.

Hudobnú edukáciu možno vymedziť tromi prvkami: hudobné umenie – obsah, hudobné schopnosti (zručnosti, návyky) – cieľ a hudobné činnosti – metóda, prostriedok rozvoja hudobných schopností, pochopenia princípov hudby, realizácia hudobného umenia. Sekundárnym obsahom predmetu je umenie, estetika, kreativita, sekundárnym cieľom rozvoj kľúčových kompetencií – komplexný rozvoj osobnosti, všeobecných ľudských kvalít.

Hudobná výchova v základnej škole je predmetom umelecko-výchovným a činnostným, na nižšom strednom stupni sa rozširuje o kognitívny rozmer – uvedomelé prenikanie do štruktúry hudobného diela, hudobno-teoretický a hudobno-historický rozmer, ako konklúzia predchádzajúcej hudobnej činnosti, praktickej hudobnej skúsenosti.

2. CIELE UČEBNÉHO PREDMETU

Ciele predmetu možno rozdeliť na špecifické hudobné ciele, špecifické ciele z oblasti umenia, estetiky a kreativity a sekundárne ciele.

Špecifické hudobné ciele:

Žiaci:

- získajú hudobné schopnosti prostredníctvom hudobných činností,
- realizujú hudobné činnosti na základe nadobudnutých hudobných schopností,
- na základe vlastnej skúsenosti si osvoja konkrétne poznatky z oblasti hudobnej teórie a histórie,

Špecifické ciele z oblasti umenia, estetiky a kreativity:

- pochopia podstatu umenia, vytvoria si vzťah k umeniu, majú priamu skúsenosť v oblasti špecifických umeleckých, estetických a psychologických kategórií – emocionálna, prežívanie, zážitok, vnímanie krásy, vlastná tvorivosť (improvizácia, kompozícia), na základe čoho dokážu reflektovať umenie, vnímať krásu, rozpoznať hodnotu, vyjadriť sa prostredníctvom umenia, Sekundárne ciele:

- nadobudnú (prehĺbia) kľúčové kompetencie prostredníctvom hudobného umenia.

3. OBSAH UČEBNÉHO PREDMETU

1. TC: Ako sa nám prihovára hudba (9 hodín)

- **Opakovanie zo 4. ročníka** (2 hodiny)
- **Hudobno-výrazové prostriedky hudby** (7 hodín)
rytmus, melódia, dynamika, tempo a agogika, harmónia a polyfónia, inštrumentácia

2. TC: Prostredníctvom hudby poznávame kultúru rôznych národov (13 hodín)

Európa, Slovensko, Česko, Poľsko, Maďarsko

3. TC: Hudba spojená s inými druhmi umenia (11 hodín)

- **Rozprávková opera, opereta a muzikál, balet** (4 hodiny)
- **Zahrajme si divadlo** (3 hodiny)
Voľná dramatizácia hry so spevom – Trojruža
- **Rýchlokurz hudobnej náuky** (2 hodiny)
- **Zaspievajme si** (3 hodiny)

Vokálno-intonačné činnosti

Spievať na základe svojich dispozícií intonačne čisto, rytmicky presne so zodpovedajúcim výrazom jednohlasné, dvojhlasné piesne ľudové aj umelé, v durových, molových a modálnych tóninách, pritom využívať získané spevácke, intonačné a sluchové návyky a zručnosti. Intonovať v tonálnom durovom rade (c1 - c2) na solmizačné slabiky s využitím ďalších pomocných prostriedkov vokálne intonácie. Intonovať v diatonických melodických útvaroch durového a molového tónorodu na solmizačné slabiky. Orientovať sa v grafickom zázname piesní a skladieb rôznych štýlov a žánrov. Dokázať posúdiť kvalitu vokálneho prejavu druhých.

Inštrumentálne činnosti

Dokázať realizovať a vytvárať inštrumentálne sprievody k piesňam, rešpektujúc ich charakter, jednoduchou improvizáciou na detských hudobných nástrojoch „podporiť“ charakter, zmeny nálad hudobnej ukážky, zvýrazniť dôležité hudobné myšlienky reprodukovanej hudby. Rytmizácia jednoduchých inštrumentálnych sprievodov k piesňam na detských hudobných nástrojoch v dvoj -, troj -, štvordobom takte, vrátane synkopy, bodkovaného rytmu. Hranie jednoduchých sprievodov k piesňam na detských hudobných nástrojoch s využitím predohry, dohry, medzihry.

Hudobno-pohybové činnosti

Správne reagovať pohybom na znejúcu hudbu, vyjadriť metrum, tempo, dynamiku, pohyb melódie, v súlade s charakterom piesne alebo skladby. Realizovať hudobno-pohybové hry so spevom, vyjadriť náladu a obsah hudby pohybom, na základe svojich individuálnych schopností a zručností vytvárať pohybové improvizácie a kreácie. Pohybové stvárnenie zmien tempa, rytmu, dynamiky. Taktovanie piesní v 2/4, 3/4 a 4/4 takte.

Percepčné činnosti

Orientovať sa v znejúcej hudbe, na základe použitých výrazových prostriedkov hudby, ktoré vníma, chápe ich funkciu a komunikačné schopnosti hudby. Sluchovo rozlíšiť hudobné nástroje v orchestri.

Dokázať zaradiť a charakterizovať počúvanú skladbu vokálnu alebo inštrumentálnu z hľadiska žánru, postrehnúť výrazné hudobné myšlienky, ich variácie, napätie a uvoľnenie hudby.

Dokázať verbalizovať svoj názor, hudobný zážitok, predstavy od konkrétnych k abstrakcii princípov, všeobecným zákonitostiam a ich materializácii hudobnými prostriedkami.

Charakterizovať základné črty daných žánrov modernej hudby 20. a 21. storočia na základe počúvaných skladieb. Charakterizovať základné typy džezovej a populárnej hudby na základe počúvaných skladieb.

Hudobno-dramatické činnosti

Integrovať a komplexne využívať vokálne, hudobno-pohybové, inštrumentálne a perцепčné činnosti spojené v dramatickom príbehu.

Získať schopnosť empatického a asertívneho správania sa.

4. METÓDY A FORMY PRÁCE

Učiteľ sa usiluje o to, aby poskytoval podnety pre hudobnú aktivitu žiakov:

- skupinové, projektové, diferencované vyučovanie, návšteva hudobných podujatí, besedy,
- zážitkové, kognitívne, skúsenostné metódy, dialóg a diskusia, metódy hrania rolí; špecifické metódy: intonačná metóda s použitím relatívnej solmizácie, imitačná a kombinovaná metóda osvojovania piesní, riadené objavovanie hudby, informačno-receptívna metóda, improvizácia.

5. UČEBNÉ ZDROJE

- Hudobná výchova pre 5. ročník ZŠ, autori Prof. PhDr. Eva Langsteinová, CSc. a doc. Mgr. Belo Felix, PhD
- Zborníky piesní z regiónu Gemer, Malohont
- Internet (You tube, ľudovky)

odborná literatúra: G. Černušák: Dejiny európskej hudby
K. Dubecký: Majstri piatich čiar
J. Laborecký: Hudobný terminologický slovník
A. Hostomská: Opera

Pomôcky: klavír; MG a CD prehrávač
CD inštrumentácia piesní
CD počúvanie hudby pre 5. ročník
magnetická tabuľa s aplikáciami
rytmické žiacke kocky
elementárne hudobné nástroje
internet

6. HODNOTENIE PREDMETU

Spôsoby hodnotenia:

verbálne (slovné)

neverbálne (mimika, gestá)

Predmet je hodnotený podľa Metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy č.:2011-3121/12824:4-921 s účinnosťou od 1. mája 2011

Predmet HUV je klasifikovaný na vysvedčení známkami:

1 – výborný,
2 – chváľitebný,
3 – dobrý,
4 – dostatočný,
5 – nedostatočný.

Pri hodnotení výsledkov práce žiaka sa postupuje v súlade s:

- a) výchovno-vzdelávacími požiadavkami vzdelávacích programov,
- b) požiadavkami na rozvoj všeobecných kompetencií,
- c) učebnými plánmi, učebnými osnovami a štandardami.

Telesná a športová výchova 5. ročník

Počet hodín týždenne: 3

1. CHARAKTERISTIKA UČEBNÉHO PREDMETU

Predmet telesná a športová výchova poskytuje základné informácie o biologických, fyzických a sociálnych základoch zdravého životného štýlu. Žiak si v ňom rozvíja schopnosti a osvojuje vedomosti, zručnosti a návyky, ktoré sú súčasťou zdravého životného štýlu nielen počas školskej dochádzky, ale i v dospelosti. Osvojuje si pohybové zručnosti a návyky na efektívne využitie voľného času a zároveň vedomosti o zdravotnom účinku osvojených pohybových zručností a návykov. Dôraz sa kladie na motiváciu k pohybovej a športovej aktivite, vyzdvihnutie osobitostí žiakov a ich individuálnych predpokladov pre vykonávanie daných činností.

Vzdelávací štandard má štyri základné časti: Zdravie a jeho poruchy, Zdravý životný štýl, Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť a Športové činnosti pohybového režimu. Tieto časti zohľadňujú pohybovo a zdravotne orientovanú koncepciu telesnej a športovej výchovy. Časť s názvom Športové činnosti pohybového režimu je členená na základné tematické celky a pre jednoduchšiu orientáciu učiteľa je navrhnutá odporúčaná časová dotácia atletika (15 %), základy gymnastických športov (15 %), športové hry (25 %), sezónne pohybové činnosti (15 %) a povinne voliteľný tematický celok (30 %).

V každom ročníku je povinný aspoň jeden voliteľný TC. Voliteľné TC rozširujú základné TC o pohybové činnosti, ktorých výber umožňuje rešpektovať podmienky školy, záujmy žiakov, záujmy učiteľa, miestne tradície a pod. Vyučovanie voliteľných TC musí rešpektovať plnenie cieľov telesnej a športovej výchovy a bezpečnosť pri cvičení. Obsah voliteľných TC sa využíva na doplnenie základného učiva a na motiváciu žiakov, na rozvoj ich pohybových schopností so zreteľom na skupinové záujmy, individuálne predpoklady žiakov a podmienky školy. Učiteľ môže zaradiť do plánu iba tie športové činnosti, ktoré boli súčasťou jeho pregraduálnej prípravy na vysokej škole, alebo na ktoré získal trénerské alebo cvičiteľské vzdelanie, alebo certifikát v niektorej forme ďalšieho vzdelávania učiteľov a trénerov. Ako povinne voliteľný tematický celok je možné zaradiť menej známe športové hry ako bejzbal, softbal, ringo, lakros, bedminton, florbal, a iné športy, a pohybové aktivity ako korčuľovanie, in-line korčuľovanie, snowboarding, ale i tanec, ľadový hokej a iné pohybové aktivity.

Základnou organizačnou formou je 45-minútová vyučovacia hodina a zúčastňujú sa jej všetci žiaci zaradení do I. a II. zdravotnej skupiny, prípadne III. zdravotnej skupiny (integrované vyučovanie). Žiaci so zdravotným oslabením, zdravotným postihnutím (III. zdravotná skupina) sa môžu vyučovať samostatne v oddelení zdravotnej telesnej výchovy, pričom obsah vyučovania sa realizuje podľa samostatných vzdelávacích programov.

2. CIELE UČEBNÉHO PREDMETU

Žiaci:

- vysvetlia účinok pohybovej aktivity na zdravie s jej aplikáciou v dennom režime,
- získajú vedomosti o potrebe pohybu ako prevencie pred civilizačnými ochoreniami,
- získajú informácie o situáciách ohrozujúcich zdravie a poskytnú prvú pomoc na veku primeranej úrovni,
- osvoja si zásady správnej výživy,
- vysvetlia význam využívania telovýchovných a športových činností vo svojom voľnom čase,
- vysvetlia význam aktívneho odpočinku na odstránenie únavy,
- rozvíjajú pohybové schopnosti a diagnostikujú úroveň pohybovej výkonnosti,
- osvoja si techniku a pravidlá rôznych športov a športových disciplín,
- sú motivovaní k vykonávaniu pohybovej aktivity a získajú príjemný zážitok z vykonávanej pohybovej činnosti a zo športu.

3. OBSAH UČEBNÉHO PREDMETU

Obsah predmetu tvoria základné poznatky o význame pohybových aktivít pre zdravie, prevenciu ochorení, správnej životosprávy, športovej činnosti a jej organizovaní, pohybovej výkonnosti a jej hodnotení a pohybové prostriedky. V predmete telesná a športová výchova sú rozdelené do štyroch modulov.

1. Zdravie a jeho poruchy
2. Zdravý životný štýl
3. Zdatnosť a pohybová výkonnosť
4. Športové činnosti pohybového režimu

Základom obsahu telesnej výchovy v škole je učivo. Štruktúru učiva tvoria tematické celky, ktoré sú rozdelené na základné a výberové.

PREHĽAD TEMATICKÝCH CELKOV

A. Základné tematické celky

<i>Poznatky z telesnej výchovy a športu</i>
<i>Všeobecná gymnastika</i>
<i>Atletika</i>
<i>Základy gymnastických športov</i>
<i>Športové hry</i>
<i>Plávanie</i>
<i>Sezónne činnosti</i>
<i>Povinný výberový tematický celok</i>
<i>Testovanie</i>
S P O L U 66 hodín

B. Výberové tematické celky

Netradičné pohybové aktivity, menej známe pohybové a športové hry
Korčuľovanie
Korčuľovanie in line
Snowboarding
Cvičenie v posilňovni
Aerobik, akvaerobik
Športové úkoly a sebaobrana
Ľadový hokej
Tance (základy spoločenských tancov, disko tancov, ľudových tancov)

4. METÓDY A FORMY PRÁCE

Metódy vyučovania:

- motivačné metódy: motivačný rozhovor, motivačný výklad, motivačné rozprávanie, besedy, motivačné demonštrácie
- expozičné metódy: výklad, vysvetľovanie, opis, demonštrácia, metóda ukážky, metóda pozorovania, napodobňovania, metóda hry
- metódy s heuristickou funkciou, samostatná práca žiakov

- fixačné metódy: napodobňovanie, opakovanie, metódy pasívneho pohybu a pohybové kontrastu, tiež herné a súťaživé metódy
- diagnostické metódy: metódy pozorovania, testy, metódy rozhovoru a jednotlivé formy práce:

Formy vyučovania:

- forma kruhového cvičenia,
- forma cvičenia na stanovištiach,
- forma doplnkových cvičení,
- hromadná forma,
- skupinová forma,
- individuálna forma.

5. UČEBNÉ ZDROJE

1. L.Kačáni: Tréning vo futbale,
2. L. Kačáni: Herná príprava a prax vo futbale,
3. Š.Adamčák – R. Kollár: Základy športových hier,
4. Metodická príručka na vyučovanie telesnej výchovy,
5. Učebné osnovy TSV – pre 5. až 9. ročník základných škôl
6. Vybrané kapitoly z didaktiky telesnej výchovy

Pomôcky: športové pomôcky pre loptové hry, gymnastické pomôcky, využívanie školských športovísk: telocvičňa, antuková dráha, športový areál

6. HODNOTENIE PREDMETU

Podľa metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie žiakov ZŠ.

(1) Pri klasifikácii výsledkov v týchto predmetoch sa v súlade s požiadavkami učebných osnov a vzdelávacích štandardov hodnotí:

- a) aktívny vzťah k predmetu,
- b) využívanie osobných predpokladov,
- c) autenticnosť, kreativita a originalita pri riešení úloh,
- d) nachádzanie a používanie medzipredmetových vzťahov a súvislostí,
- e) záujem a snaha o zlepšovanie telesnej a duševnej zdatnosti,
- f) schopnosť zaujať postoj a vyjadriť vlastný názor.

(2) Výchovo-vzdelávacie výsledky žiaka sa v predmetoch s prevahou výchovného a umeleckého zamerania hodnotia na základe individuálneho a humanistického prístupu k žiakovi. Klasifikujú sa podľa kritérií uvedených v odsekoch 3 až 7.

(3) Stupňom 1 - výborný sa žiak klasifikuje, ak je v činnostiach aktívny, samostatný, využíva naplno svoje osobné predpoklady. Pri riešení teoretických a praktických úloh preukazuje svoju autenticnosť, kreativitu a originalitu. V prípade potreby je schopný v plnej miere nachádzať a používať medzipredmetové vzťahy a súvislosti. Má záujem a snahu

o neustále zlepšovanie svojej telesnej a duševnej zdatnosti. Vie pohotovo zaujať postoj k požadovaným záležitostiam a aktívne vyjadriť a obhájiť svoj vlastný názor.

(4) Stupňom 2 - chváľitebný sa žiak klasifikuje, ak je v činnostiach aktívny, využíva svoje osobné predpoklady. Pri riešení teoretických a praktických úloh preukazuje menšiu mieru autenticity, kreativity a originality. V prípade potreby je schopný nachádzať a používať medzipredmetové vzťahy a súvislosti. Prejavuje snahu zlepšovať svoju telesnú a duševnú zdatnosť. Vie zaujať postoj k požadovaným záležitostiam a vyjadriť svoj vlastný názor.

(5) Stupňom 3 - dobrý sa žiak klasifikuje, ak je v činnostiach skôr pasívny, málo využíva svoje osobné predpoklady. Pri riešení teoretických a praktických úloh preukazuje nízku mieru autenticity, kreativity a originality. Jeho vedomosti a zručnosti sú obmedzené, s problémami aplikuje medzipredmetové vzťahy a súvislosti. Menej sa snaží zlepšovať svoju telesnú a duševnú zdatnosť. Ťažšie zaujíma postoj k požadovaným záležitostiam a s problémami vyjadruje svoj vlastný názor.

(6) Stupňom 4 - dostatočný sa žiak klasifikuje, ak je na vyučovacích hodinách pasívny, nespôsobuje. Pri riešení teoretických a praktických úloh neprejavuje autenticitu, kreativitu a originalitu. Jeho vedomosti a zručnosti sú veľmi obmedzené, nedokáže aplikovať medzipredmetové vzťahy a súvislosti. Prejavuje veľmi nízku snahu o zlepšenie svojej telesnej a duševnej zdatnosti. Nevie zaujať postoj k požadovaným záležitostiam a vyjadriť svoj vlastný názor. Stupeň 4 - dostatočný sa udeľuje výnimočne.

(7) Stupňom 5 - nedostatočný sa žiak klasifikuje, ak proklamatívne ignoruje výučbu, odmieta spolupracovať, jeho vedomosti a zručnosti sú nedostatočné. Nesnaží sa zlepšiť svoju telesnú a duševnú zdatnosť. Odmieta zaujať postoj k požadovaným záležitostiam a vyjadriť svoj vlastný názor. Stupeň 5 - nedostatočný sa udeľuje celkom výnimočne.